

Virpi Veräjänkorva

VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN - IÄKKÄIDEN PARISSA TEHTÄVÄN VAPAAEHTOISTYÖN TEEMAPÄIVÄ

Vanhustyön koulutusohjelma

2015

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

Vipinää Vapaaehtoisuuteen - Iäkkäiden parissa tehtävän vapaaehtoistyön teemapäivä

Veräjänkorva, Virpi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Vanhustyön koulutusohjelma
Joulukuu 2015
Ohjaaja: Majuri-Kylväjä, Marjatta
Sivumäärä: 61
Liitteitä: 17

Asiasanat: vapaaehtoistyö, projekti, ikääntyneet, toiminnallinen opinäytetyö

Tämä opinäyte työ oli laadultaan toiminnallinen ja työelämälähtöinen. Opinäytetyön aiheena oli Vipinää vapaaehtoisuuteen -projekti, joka toteutettiin yhteistyössä Kangasalan kunnan ja Kangasalan evankelisluterilaisen seurakunnan kanssa. Projekti sijoittui marraskuu 2014 – lokakuu 2015 välille.

Projektin tavoitteena oli järjestää tapahtumapäivä, jossa iäkkäiden parissa vapaaehtoistyötä Kangasalla ja sen lähialueilla tekevät yhdistykset esittelevät toimintaansa. Tapahtumapäivällä haettiin iäkkäiden parissa tehtävälle vapaaehtoistyölle näkyvyyttä ja tunnettavuutta. Tapahtumapäivän tarkoituksena oli palvella yhdistyksiä myös uusien vapaaehtoisten rekrytointipaikkana.

Projektista informoitiin henkilökohtaisissa keskusteluissa, sanomalehdissä, sosiaalisessa mediassa, ilmoituksin ilmoitustauluilla ja kutsuin kirjeitse, puhelimella ja sähköpostin välityksellä.

Projektin tuotoksena syntyi Vipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtumapäivä, joka järjestettiin 10. syyskuuta 2015 Kangasalan pääkirjaston tiloissa. Projektille asetettu tavoite toteutui osittain. Projekti saavutti useamman yhdistyksen mukaan osallistumaan Vipinää vapaaehtoisuuteen -teemapäivään. Uusia vapaaehtoisia tapahtumapäivä ei saavuttanut tapahtumapäivän aikana. Tapahtumaan osallistui ulkopuolisia kävijöitä 60–70 henkilöä.

Projektissa kartoitettiin paikallista ikääntyneiden parissa tehtävää vapaaehtoistyötä; sen määrää, toimintamuotoja ja lähitulevaisuuden suunnitelmia ja tarpeita. Kartoitusta tehtiin keskustelemalla, lomakekyselyllä paperiversiona ja sähköisessä muodossa sähköpostitse sekä havainnoimalla. Kartoituksen tuloksena saatuja tuloksia käytetään kunnassa apuna määriteltäessä, mihin suuntaan vapaaehtoistyöllä on tarve kehittyä. Lisäksi millä tavoilla kunta voi kehittää jatkossa kumppanuutta vapaaehtoistyötä tekevien tahojen kanssa.

SHAKE A LEG VOLUNTEERING

Veräjänkorva, Virpi

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Elder Care

December 2015

Supervisor: Majuri-Kylväjä, Marjatta

Number of pages: 61

Appendices: 17

Key words: project, voluntary work, elderly people, functional thesis

---

The objective of this thesis was to organise a theme day for Volunteer organizations who work with Elderly people in Kangasala region. The main target of the theme day was to improve the visibility of these active volunteer organizations. On this theme day the organizations were able to present and promote their activities to the people visiting.

This functional thesis was carried out as a project in which the theme day was planned and implemented. The project was executed between March 2014 and October 2015 in collaboration with Kangasala community and Kangasala congregation. The theme day was advertised through several channels including the local newspaper, word of mouth, social media, emails, letters and invitations.

As a result of the project, the theme day called “Vipinää Vapaaehtoisuuteen” (Shake a leg Volunteering) was held as planned on the 10th September 2015. A good amount of volunteer organizations took part to the theme day. The theme day managed to fulfil the main target which was to improve the visibility. Theme day managed to gather some 60 to 70 interested people into the Harjula-hall at Kangasala Public Library. The secondary target of recruiting new volunteers remains open as new volunteers may join the organizations even at a later date. The seed has been planted.

In addition to the theme day, the project also studied the existing volunteer work related to the Elderly people in Kangasala. The main aspects that were looked into were the different ways of the volunteer work, resources available, future plans and future needs. The findings can be used when planning the future of the volunteering work and partnerships in Kangasala.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -KEHITTÄMISTYÖN TEOREETTINEN VIITEKEHYS	8
3 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -KEHITTÄMISTYÖN KESKEISET KÄSITTEET	9
3.1 Vapaaehtoistoiminta.....	9
3.2 Ikääntyvä	10
3.2.1 Ikääntyvä ja vapaaehtoisuuden motiivit.....	10
3.2.2 Vapaaehtoistyön anti iäkkäälle	11
3.3 Projekti	12
4 IKÄRAKENTTEEN MUUTOS.....	13
5 VAPAAEHTOISTYÖ - TALouden NÄKÖKULMASTA KATSOTTUNA.....	15
6 AJANKOHTAISTA VAPAAEHTOISTYÖSSÄ	16
6.1 Kuntien osallistuminen vapaaehtoistyöhön.....	16
6.2 Vapaaehtoistyötä kehitetään lainasäädännön- ja ohjeistuksen osalta Suomessa	17
7 IÄKKÄIDEN PARISSA TEHTÄVÄN VAPAAEHTOISTOIMINNAN LÄHTÖTILANNE 3.11.2014.....	18
7.1 Vanhuspalveluiden vapaaehtoistyötä kartoittava palaveri 3.11.2014	18
7.2 Hanketyöryhmä kokoontuu	18
7.3 Vapaaehtoistyön yhdyshenkilö	19
7.4 Kangasalan evankelisluterilainen seurakunta ja helluntaiseurakunta	19
7.5 Muut	20
8 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -TAPAHTUMAN PROJEKTIN KUVAUS AIKAJANALLA.....	21
9 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -PROJEKTIN SUUNNITTELU.....	23
9.1 Projektin taustaa – esisuunnitteluvaihe	23
9.2 Hankkeen suunnitteluvaihe	23
9.3 Hankkeen sidosryhmät	24
9.4 Päätaoittteen asettaminen ja tuotoksesta sopiminen.....	25
9.5 Roolien jakaantuminen ja vastualueet.....	25
9.6 Yhdistysten tavoittaminen.....	26
9.7 Resurssit	26
10 INFOTILAISUUS YHDISTYKSILLE	28
11 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMISEN TEORIAA	29
12 VÄLIAIKA	30

13 TAPAHTUMAN MAINONTA	30
14 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -TAPAHTUMA	31
15 YHTEENVETO SAADUSTA PALAUTTEESTA	32
16 PROJEKTIN RAPORTOINTI.....	35
17 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -PROJEKTIN SAAVUTUKSET	36
18 ARVIOINTI JA POHDINTAA	37
LÄHTEET	40

LIITTEET

Liite 1. Kysymyslomake tapahtumaan osallistuneille

Liite 2. Päätöspöytäkirja

Liite 3/1. Opinnäytetyösopimus

Liite 3/2. Opinnäytetyösopimus

Liite 4. Kutsu infotilaisuuteen yhdistyksille

Liite 5. Lehtiartikkeli Kangasalan Sanomat 5.5.2015

Liite 6. Jaettu mainos teemapäivästä

Liite 7. Infokirje yhdistykseen

Liite 8. Lehtiartikkeli Kangasala Sanomat 4.9.2015

Liite 9. Lehtiartikkeli Seutulainen 10/ 2015

Liite 10/1. Lehtiartikkeli Sydän- Hämeen Lehti 14.9.2015

Liite 10/2. Lehtiartikkeli Sydän- Hämeen Lehti 14.9.2015

Liite 10/3. Lehtiartikkeli Sydän- Hämeen Lehti 14.9.2015

Liite 11/1. Ote opinnäytetyön päiväkirjasta- sisällysluettelo

Liite 11/2. Ote opinnäytetyön päiväkirjasta- sisällysluettelo

Liite 11/3. Ote opinnäytetyön päiväkirjasta- sisällysluettelo

Liite 11/4. Ote opinnäytetyön päiväkirjasta- sisällysluettelo

Liite 11/5. Ote opinnäytetyön päiväkirjasta- sisällysluettelo

1 JOHDANTO

Suuret ikäluokat eläköityvät. Valtion ja kuntien talous kiristyy samaan aikaan, kun rahoituksen tarve sosiaali- ja terveydenhuollossa kasvaa. Julkisen sektorin palvelujärjestelmä on parhaillaan suuressa muutoksessa. Mitä muutos käytännössä tuo tullessaan, se ei ole vielä tiedossa. Julkisten palveluiden saantiperusteet tulevat luultavasti kiristymään entisestään. Suomalainen yhteiskunta ei ole toiminut eikä vastaisuudessa-kaan toimi ilman vapaaehtoisten työpanosta totesi kunnan kehitysjohtaja Vipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtuman avajaispuheessaan. (Kivineva 2015).

Iäkkäät haluavat huolehtia omasta hyvinvoinnista ja toimintakyvystä osallistumisen kautta. Vapaaehtoistyön tulee vastata iäkkäiden odotuksia ja toimintaa tulee kehittää yhteistyössä heidän kanssaan. Vapaaehtoistyöstä on etua ensisijaisesti autettaville iäkkäille itselleen, mutta vapaaehtoistoimijat hyötyvät myös tekemästään vapaaehtoistyöstään. Tätä tilannetta voidaan kuvata WIN–WIN-asetelmaksi. (Utriainen 2011, 24.) Parhaassa mahdollisessa tapauksessa tarjonta ja kysyntä kohtaavat onnistuneesti vapaaehtoistyössä.

Olen työskennellyt sekä kunnallisissa että yksityisissä sosiaali- ja terveystalouksissa yli kahdenkymmenen vuoden ajan, suurimman osa tästä ajasta vanhustyötä tehden. Tunnen huolta, kuinka kykenemme inhimillisesti hoitamaan iäkkäät apua tarvitsevat kiristyvässä taloustilanteessa. Koen innostusta vapaaehtoistyötä tehdessäni ja ajatelllessani vapaaehtoistyön mahdollisuuksia.

Vapaaehtoistyön palaverissa 3. marraskuuta 2014 Kangasalan kunnan silloinen sosiaalijohtaja asetti kolmen henkilön ryhmän valmistelemaan ja toteuttamaan ikääntyvien kuntalaisten parissa tehtävän vapaaehtoistyön tapahtumapäivän. Palaverissa todettiin

vapaaehtoistyöllä olevan merkittävä rooli nyt ja lähitulevaisuudessa torjumaan iäkkäiden yksinäisyyttä ja turvattomuutta. Kunnassa oli toiminnassa jo hyvä käytäntö sekä kokemus SPR:n ystäväpalvelusta iäkkäiden ystävänä ja saattamis- ja asiointiapuna.

Geronomitutkintoon, vanhustyön opintoihin, kuuluu 15 opintopisteen eli työmäärältään noin 412 tunnin arvoinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön tulisi olla käytännönläheinen, konkreettinen, tiivisti yhteydessä työelämään ja tulosten tulisi olla myös hyödynnettäviä. (SAMK, 2015). Ammattikorkeakoululaissa ammattikorkeakouluopetuksesta todetaan muun muassa, että opetuksen tulisi olla työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. (Ammattikorkeakoululaki, 932/2014.) Tulin mukaan vapaaehtoistyö-tapahtumaa järjestävään työryhmään geronomiopiskelijan roolissa, kuultuani kunnan vapaaehtoistyön yhdyshenkilöltä suunnitteilla olevasta tapahtumasta. (Liite 2, Liite 3/1, Liite 3/2). Oppilaitoksen, työn toimeksiantajan Kangasalan kunnan, vapaaehtoistyö tapahtumaa järjestävän ryhmän ja opiskelijan mielestä aihe sopi hyvin toiminnallisen opinnäytetyön toteuttamiseen.

Vapaaehtoistyön tapahtumapäivä Vipinää vapaaehtoisuuteen järjestettiin kuuden tunnin kestoisena 10.9.2015 Kangasalan kirjaston Harjula-salissa. Mukana tapahtumassa oli 11 iäkkäiden parissa vapaaehtoistoimintaa harjoittavaa yhdistystä esittelemässä omaa toimintaansa. Tapahtumapäivään osallistuneiden yhdistysten mielestä Vipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtuma oli tervetullut ja mieluisa kokemus. Kunta on päättänyt jatkaa kumppanuuden kehittämistä vapaaehtoistyötä tekevien tahojen kanssa.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa raportoin projektin kulun käytännössä eri vaiheineen aina tuotokseen ja projektin lopettamiseen saakka. Esitän käytännön kuvauksen yhteydessä aina projektityön teoriaa. Kirjallisessa osuudessa käyn läpi myös työn pääkäsitteistön teorian ja esitän joitakin vapaaehtoistyöhön liittyviä ajankohtaisia aiheita.

2 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -KEHITTÄMISTYÖN TEO- REETTINEN VIITEKEHYS

Tämän toiminnallisen opinnäytetyö viitekehys voidaan havainnollistaa alla olevassa kuvassa (Kuvio 1) olevien käsitteiden kautta. Toiminnallisen opinnäytetyön taustalla oleva viitekehys lähtee siitä, että ikääntyneiden määrä Suomessa ja Kangasalla lisääntyy. Vaikea taloudellinen tilanne yhdessä heikentyvän huoltosuhteen kanssa luo haasteen julkisen sektorin palvelujärjestelmää kohtaan. Vapaaehtoistyön kehittäminen nähdään yhtenä konkreettisena toimenpiteenä kehitettäessä vanhustyötä. Syntyy projekti, jonka tarkoituksena on ikääntyneiden parissa tehtävän vapaaehtoistoiminnan kartoittaminen ja esitteleminen järjestämällä vapaaehtoistyön teemapäivä.

Kuvio 1: Viitekehys

Ammattikorkeakouluissa opinnäytetyö voi olla tutkimuksellinen tai toiminnallinen projektityö. (SAMK 2015). Toiminnallisen opinnäytetyön tavoite on järjeistää tai järjestää, opastaa tai ohjeistaa ammatillista toimintaa käytännössä. Riippuen koulutus-
alasta se voi olla esimerkiksi projektityönä tapahtuva tapahtuman järjestäminen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyy tekeminen käytännössä ja tämän tekemisen raportointi tutkimusviestinnän keinoilla. (Vilka 2003 & Airaksinen, 9.)

Tutkimuksellisen opinnäytetyön tuloksena opiskelija tuottaa uutta tietoa tavallisesti tutkimusraportin muodossa. Toiminnallisen opinnäytetyön tuloksena opiskelija työstää tuotoksen esimerkiksi tapahtumapäivän. Toiminnallisessa työssä opiskelija työkentelee työn eri vaiheissa vuorovaikutussuhteessa useamman eri toimijan kanssa. Toiminnallisessa opinnäytetyössä opiskelijan työote on tulkitseva, arvioiva ja hermeuttinen. Toiminnallisen työn arviointi kriteereitä ovat tuotoksen toimivuus, hyöty, uutuus, soveltuvuus sekä käyttö. (Salonen 2013, 5–6, 41.)

3 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -KEHITTÄMISTYÖN KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Vapaaehtoistoiminta

Euroopan parlamentin mietinnön mukaan vuonna 2008 määriteltiin vapaaehtoistoimintaa seuraavilla kriteereillä:

- 1) Vapaaehtoistyötä ei tehdä taloudellista korvausta vastaan eli siitä ei makseta.
- 2) Sitä tehdään omasta vapaasta tahdosta.
- 3) Se hyödyttää kolmatta osapuolta perhe- ja ystäväpiirin ulkopuolella.
- 4) Se on kaikille avointa. (Euroopan parlamentin mietintö 2008.)

Useat suomalaiset toimijat, kuten Raha-automaattiyhdistys, käyttävät Euroopan parlamentin määritelmää. (Valliluoto 2014, 12). Suomessa valtakunnan tasolla toimii Kansalaisareena, joka pyrkii edistämään vapaaehtoistoimintaa ja lisäämään vapaaehtois- sektorilla toimivien yhteistyötä. Kansalaisareena toimii kaikkien vapaaehtoistoimijoiden edunvalvojana, muun muassa julkaisten vapaaehtoistoimintaan liittyvää tuoretta tutkimustietoa sekä muita tietoresursseja. Kansalaisareena määrittelee vapaaehtoistoiminnan vapaaehtoiseksi, palkattomaksi ja/tai palkkiottomaksi muulle, toiselle henkilölle, (muulle kuin lähiomaiselle) yhteisölle tai ympäristölle tehdyksi yleiseksi hyväksi ja/tai lisäarvoa tuottavaksi tekemiseksi tai toiminnaksi. (Kansalaisareena 2011.) Vapaaehtoistoiminta; anti, arvot ja osallisuus teoksessa Nylund ja Yeung määrittelevät

vapaaehtoistoiminnan olevan ”palkatonta, vapaasta tahdosta kumpuavaa yleishyödyllistä toimintaa, joka on useimmiten organisoitu jonkin tahon avustuksella”. Vapaaehtoistyö ilmiönä saa usein aikaan vastakkainasettelua ammattilaisten ja vapaaehtoistomitsijoiden välille. Vastakkainasettelun sijaan ammattilaiset ja vapaaehtoistomijat voivat tehdä yhteistyötä ja tähdätä yhteiseen päämäärään. (Nylund & Yeung 2005, 15.)

Tässä opinnäytetyössä käsitteitä vapaaehtoistyö ja vapaaehtoistoiminta käytetään toisensa synonyymeinä. Tämä opinnäytetyö ei ota kantaa eikä keskity sen syvemmin erilaisiin vapaaehtoistoiminnan ympärillä oleviin käsitteisiin ja niiden yksityiskohtiin.

3.2 Ikääntyvä

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista eli vanhuspalvelulaki määrittelee iäkkään olevan henkilö, ”jonka fyysinen, kognitiivinen, psyykinen tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt korkean iän myötä alkaneiden, lisääntyneiden tai pahentuneiden sairauksien tai vammojen vuoksi taikka korkeaan ikään liittyvän rappeutumisen johdosta.” (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista, 980/2012). Vanhuspalvelulaissa ikääntyneellä väestöllä tarkoitetaan vanhuuseläkkeeseen oikeuttavassa iässä olevia henkilöitä.

3.2.1 Ikääntyvä ja vapaaehtoisuuden motiivit

Vipinää Vapaaehtoisuuteen -projektissa kartoitettiin tapahtuman järjestämisen avulla vapaaehtoistomijoiden halukkuutta kokoontua yhdessä samanaikaisesti saman katon alle esittelemään oman yhdistyksensä iäkkäiden parissa tehtävää vapaaehtoistomintaa.

Vapaaehtoistyössä suomalaisia motivoi edelleen eniten halua auttaa. Vapaaehtoistyössä perinteisen antamisen motiivin ohella, juuri eläkkeelle siirtyneitä iäkkäitä, kiinnostaa vapaaehtoistyössä sekä uusien asioiden kokeileminen että tuttuuden ja jatkuvuuden kaipuu. Iäkkäitä kiinnostaa myös pohdinnallisuus, miten voi elää arvojaan to-

deksi toimintansa kautta. Yli 50-vuotiaiden ja eläkeikäisten vapaaehtoistyön motiiveissa korostuu; halu saada uusia tuttavuuksia ja auttaa, ideologiset vakaumukset ja toive säännöllisestä päivärytmistä. Miesten motiiveissa osallistua vapaaehtoistoimintaan innostaa etenkin ystävien ja tuttavien vaikutus. Miehillä on halu käyttää ylimääräinen vapaa-aika hyödylliseen tekemiseen. Miehet haluavat tuntoa, että he täyttävät osallistumisen kautta kansalaisvelvollisuuttaan. Rekrytoitaessa miehiä mukaan vapaaehtoistoimintaan kannattaa vedota toiminnallisuuteen ja yhdessä tekemiseen, jatkuvuuteen ja tuttuuteen. (Pessi & Oravasaari 2010, 141, 147, 158.)

Vapaaehtoistoimintaa kehittäessä olisi hyvä huomioida tulevien vapaaehtoistoimijoiden osallistumisen motiiveja. Utraisen näkemyksen mukaan vapaaehtoistoiminnassa tulisikin antaa tilaa ja mahdollisuuksia vapaaehtoisille itselleen osallistua esimerkiksi palvelutaloissa vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen. Sen sijaan, että vapaaehtoiset suorittaisivat tiukasti ennalta, heidän ulkopuoleltaan määrättyä tehtävää. (Utriainen 2011, 24–25).

3.2.2 Vapaaehtoistyön anti iäkkäälle

Vapaaehtoistoiminnan kautta mahdollistuu osallistuminen ja osallisuus. Ihmisen perusolemukseen kuuluva toisen ihmisen kohtaamisen ja asioiden jakamisen tarve mahdollistuu. Vapaaehtoistyössä toimiminen mahdollistaa aktiivista kansalaisuutta sekä mahdollistaa kasvamisen ja harjaantumisen yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen. (Harju 2005, 69–70, 72.) Vapaaehtoistyön kautta ihminen voi toteuttaa itseään, kasvaa ihmisenä, saada onnistumisen kokemuksia, edistää henkilökohtaista hyvinvointiaan, saada emotionaalisia palkintoja, ryhtiä ajankäyttöön, työkokemusta, hyvää mieltä ja positiivisia kokemuksia. Vapaaehtoistyö mahdollistaa laajennuksen omaan elämäntilanteeseen, uuden oppimisen, henkilökohtaiseen muutokseen, yhteishengen kokemisen, epäbyrokrattisen ilmapiirin kokemisen, sosiaalisen vuorovaikutuksen kokemisen, toimintaan osallistumisen, toimimisen kanavana evankelioimiseen ja hengelliseen välikappaleeseen. (Nylund 2005, 109–117.) Eläkkeellä ollessaan henkilö voi lähteä toteuttamaan vapaaehtoistoiminnan kautta jotakin aivan uutta elämässään, jota ei ole ennen sovinnaisuuden tai sosiaalisen paineen velvoittamana kyennyt toteuttamaan. (Sorri 2005, 137–138).

Euroopan parlamentin mietintö vapaaehtoistyön roolista taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi kuvaa vapaaehtoistoiminnan paikallisella ja alueellisella tasolla edistävän osallisuutta. Mietintö jatkaa kuvaten vapaaehtoistyöllä ja aktiivisella kansalaisuudella olevan kiinteä yhteys toisiinsa. Vapaaehtoistoiminnan välityksellä kansalaiset voivat ”toimia muutoksen käynnistäjinä vaikuttamalla paikalliseen toimintaan parantaakseen taloudellista tilannettaan ja yhteisönsä elämänlaatua”. (Euroopan parlamentin mietintö, 2008.)

Organisoidulla vapaaehtoistyöllä on voitu osoittaa myönteisiä vaikutuksia suhteessa masennukseen. Sen sijaan ei organisoidulla auttamisella vastaavaa hyötyä ei ole kyetty osoittamaan. (Li & Ferraro 2005,68.) Iäkkäät vapaaehtoistyötä tekevät kokivat suurempaa kasvua tyytyväisyydessä elämäänsä kuin nuoremmat vapaaehtoistyötä tekevät. Iäkkäät kokivat suurempaa positiivista muutosta kokemassaan terveydentilassa kuin nuoremmat. Iäkkään tehdessä vapaaehtoistyötä useampaan kuin yhteen organisaatioon oli iäkkään tyytyväisyys elämään 26 % suurempi ja kokemus omasta paremmasta terveydentilasta 63 % suurempi. (Van Willigen 2000, 313, 315.) Vapaaehtoistyö vähentää ikääntyneiden kuolleisuuden riskiä silloin, kun vapaaehtoistyötä tehdään muiden auttamisen halusta. Sen sijaan kuolleisuuden riskin alenemaa ei havaittu silloin, kun vapaaehtoistyötä tehtiin tavoitellen omaa etua. (Konrath, Fuhrel-Forbis, Lou & Brown 2012, 94.)

3.3 Projekti

Projekti eli hanke on määrätyillä resursseilla tietyn ajanjakson aikana toteuttava tehtäväkokonaisuus, jolla tähdätään tiettyihin ennalta asetettuihin tavoitteisiin. Projektia varten perustetaan oma projektityöryhmä, joka vastaa hankkeen toteuttamisesta. Jokainen projekti on ainutkertainen aikataulutettu tapahtumasarja, jolla on alku ja loppu. (Silfverberg n.d. 6–7.)

Projektin muita oleellisia tunnuspiirteitä ovat projektisuunnitelma, projektin vetäjä eli projektipäällikkö, projektin omistaja, ohjausryhmä ja selkeä sekä toimiva johtamismalli. Projektin onnistuminen edellyttää hankkeeseen osallistuvien osapuolten selkeää

vastuunjako, yhteistyötä sekä osallistumista. Projektitoimintaa liittyy oleellisesti myös epävarmuus sekä riskit. Toiminnan arviointi kuuluu projektin jokaiseen vaiheeseen. (Viirkorpi 2000, 7, 23, 26–27, 30, 34–38, 47, 49, 50.)

Projekti voi olla voi tapa organisoida muutos ja parhaimmillaan projekti voi toimia mahdollistajana tai kehittämisen areena. Projektit ovat hyvä työväline etenkin niissä tapauksissa, kun toimitaan yli sektorirajojen. Erilaiset näkökulmat voivat parhaassa tapauksessa olla synnyttämässä yhdessä jotakin uutta ja innovatiivista. (Yli-Knuutila 2012, 10–14.)

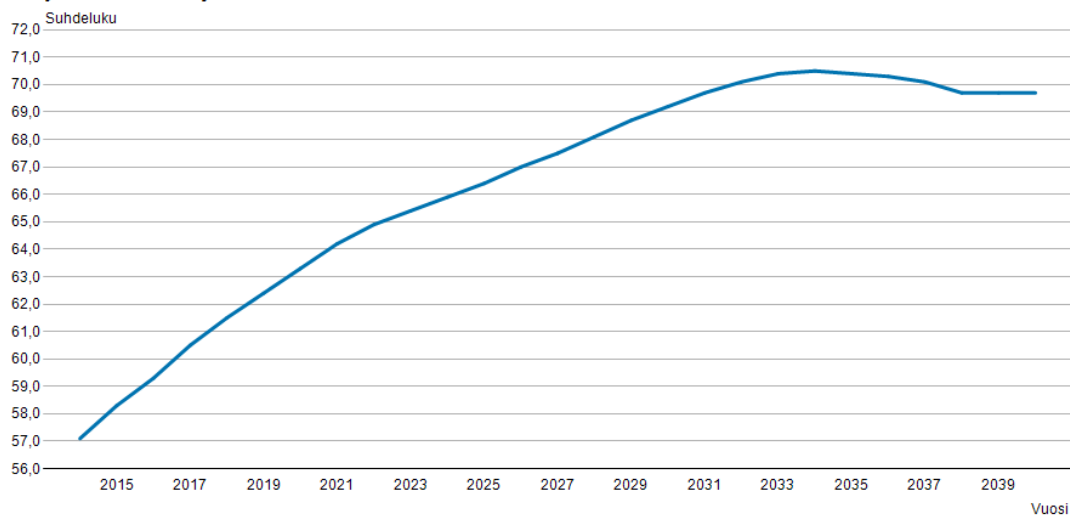
Projektityötä tehdään, suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan erilaisilla kuin tutkimuksellista työtä. Projektityöllä on oma sanastonsa ja käsitteistönsä. Kirjoittamisen osalta projekti muotoinen kehittämistoiminta eroaa kuitenkin merkityksellisesti tutkimus ja tutkimuksellisesta kehittämistoiminnasta niin, ettei projektin raportoinnissa tarvitse määritellä projektikieltä käsitteineen viitaten alan kirjallisuuteen. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta perustuu käsitteisiin ja käsitteiden käytön avaamiseen, osana kehittämistyötä. (Salonen 2013, 12.) Projekti-käsitettä avataan laajemmin ja projektiteoriaa peilataan käytäntöön tässä opinnäytetyössä vielä myöhemmin.

4 IKÄRAKENTEEN MUUTOS

Huoltosuhteella kuvataan alle 15-vuotiaiden lasten ja eläkeikäisten, yli 65-vuotiaiden suhdetta 15–64 - vuotiaiden väestön lukumäärään. (Tilvis 2010, 68). Vuodesta 2010 työikäisten osuus alkoi vähentyä suurten ikäluokkien saavuttaessa eläkeikää. Iäkkäiden määrän huomattava lisääntyminen kasvattaa väestöllistä huoltosuhdetta. Uusimman, vuoden 2012, väestöennusteen mukaan 2020 vuonna koko maan huoltosuhteen arvioidaan olevan 62,8.(Kuvio 2). Vuoteen 2030 tultaessa huoltosuhteen arvioidaan olevan hieman yli 70. Kangasalla väestöllisen huoltosuhteen tilanne vuonna 2014 on

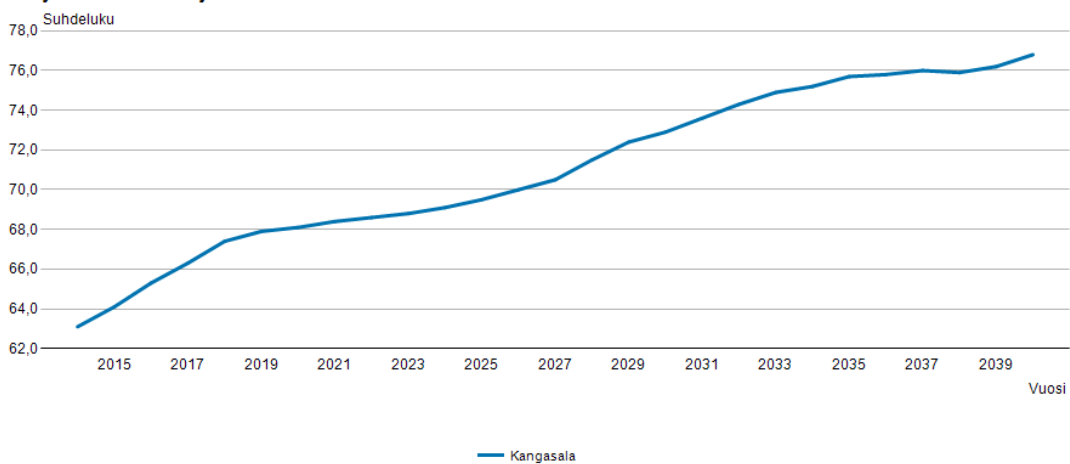
kansallista keskiarvoa vaikeampi. (Kuvio 3). Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan kehitys vuoteen 2040 asti jatkuu koko maan keskiarvoa haastavampana. (Suomen virallinen tilasto, 2015.)

Väestöennuste 2015 Väestöllinen huoltosuhde muuttujina Alue, Lapsia ja 65 vuotta täyttäneitä 100 työkäistä kohti ja Vuosi

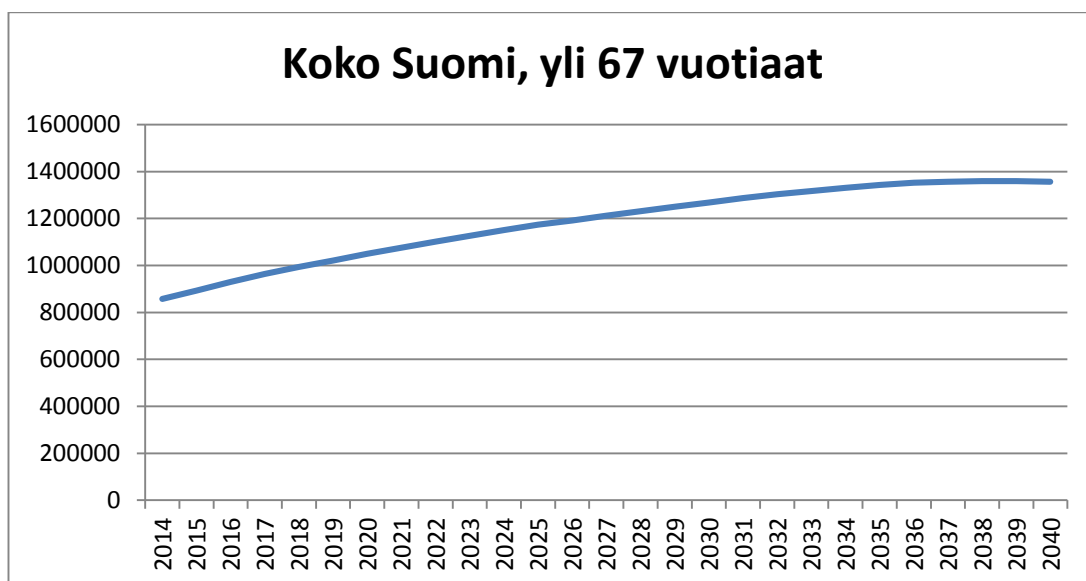
Kuvio 2: Väestöllinen huoltosuhde ennuste Suomessa vuosina 2014–2040 (työkäinen väestö 18–64-vuotiaat)

Väestöennuste 2015 Väestöllinen huoltosuhde muuttujina Alue, Lapsia ja 65 vuotta täyttäneitä 100 työkäistä kohti ja Vuosi

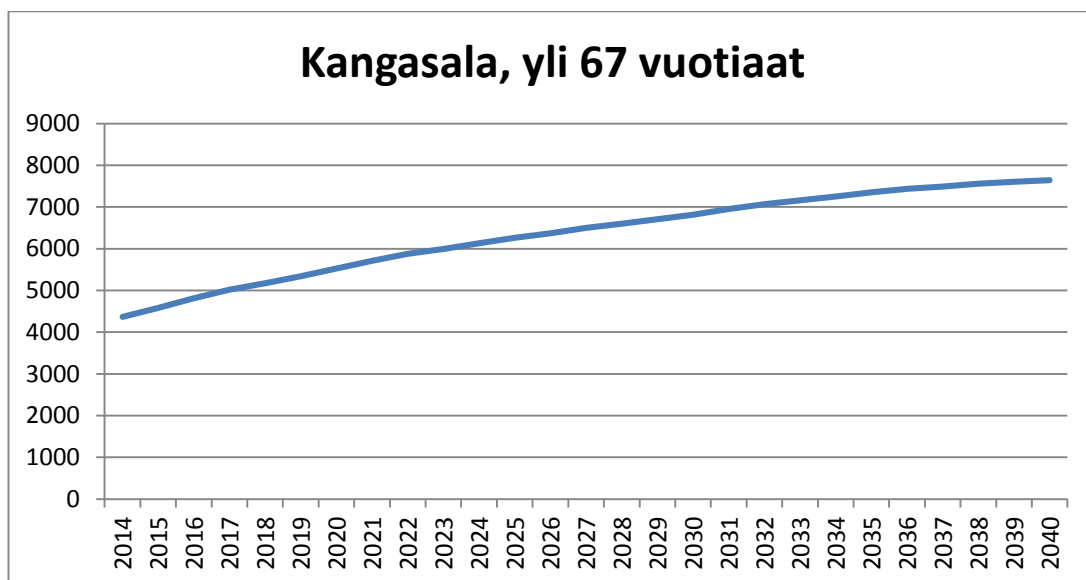

Kuvio 3: Väestöllinen huoltosuhde ennuste Kangasalla vuosina 2014–2040 (työkäinen väestö 18–64-vuotiaat).

Vuonna 2014 tilastokeskus raportoi, että koko Suomessa on 856 785 yli 67-vuotiasta. Vuonna 2030 koko maassa arvioidaan olevan noin 1 270 000 yli 67-vuotiasta (Kuvio 4), jossa kasvua vuodesta 2015 on noin 410 000 henkilöä (48 %). Kangasalla yli 67-vuotiaiden määrän arvioidaan olevan hieman alle 7000 (Kuvio 5) ja kasvua vuodesta 2014 noin 2500 henkilöä (56 %). (Suomen virallinen tilasto, 2015.)

Kuvio 4: Väestöennuste yli 67- vuotiaat – koko Suomi

Kuvio 5: Väestöennuste yli 67- vuotiaat – Kangasala

5 VAPAAEHTOISTYÖ - TALOUDEN NÄKÖKULMASTA KATSOTTUNA

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin tekemässä tutkimuksessa selvitettiin neljän valtakunnallisen järjestön parissa tehdyn vapaaehtoistyön arvo ja kansantaloudellinen

vaikutus. Tutkimuksen kohteena olivat seuraavat järjestöt: Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL), Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK), Suomen 4H-liitto (4 H) ja Suomen Punainen Risti (SPR). Tutkimustiedot ovat vuodelta 2009. Vapaaehtoistyön rahalliseksi summaksi saatiin yli 130 miljoonaa euroa vuodessa, joka on samaa suuruusluokkaa kuin esimerkiksi noin 20 000 asukkaan kunnan käyttötalousmenojen loppusumma. Vuonna 2009 vapaaehtoisuuden työmäärä tunneissa laskettuna oli reilut 10,7 miljoonaa tuntia, joka on vastineeltaan runsaan 6 700 henkilötyövuoden työpanos. Yhden henkilön vuotuiseksi työtuntimääräksi lasketaan keskimäärin 1 600 tuntia. Tutkimuksen mukaan yhden euron panostus vapaaehtoistyöhön tuottaa kuusi euroa. Vapaaehtoistyö on huomattavasti tuottavampaa ja tehokkaampaan palkkatyöhön verrattuna. (Laasanen 2011, 8–9 ,19.)

John Hopkins -yliopiston julkaiseman "Measuring Civil Society and Volunteering" raportin mukaan yleishyödyllisten yhteisöjen toimialan bruttokansantuote (BKT) osuus on samaa suuruusluokkaa rakennus- ja rahoitusalojen kanssa. Raportin mukaan tutkituissa maissa BKT kasvoi keskimäärin 4,1 %, kun puolestaan yleishyödyllisten yhteisöjen osuus BKT:stä kasvoi 8,1 %. Raportin mukaan yleishyödyllisten yhteisöjen bruttokansantuotteesta kasvaa kaksi kertaa nopeammin kuin bruttokansantuote. (John Hopkins Center for Civil Society 2007, 6, 11.)

6 AJANKOHTAISTA VAPAAEHTOISTYÖSSÄ

6.1 Kuntien osallistuminen vapaaehtoistyöhön

Lokakuun 13. päivänä 2015 Euroopan neuvoston vuotuisella paikallisdemokratia -viikolla järjestettiin Helsingissä demokratiapäivän seminaari. Seminaarissa julkistettiin kuntien ja kolmannen sektorin välisestä kumppanuudesta tehdyn kyselyn tulos. Kyselyn toteuttivat kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta eli KANE, Suomen Kuntaliitto ja Kansalaisareena ry.

Kysely suunnattiin kuntien hallinto- ja toimialajohtajille huhti- ja toukokuun aikana 2015. Vastauksia saatiin 114 kunnasta, 141 kunnan edustajalta ja 36 prosentista kunnista vastasi kyselyyn.

Kyselyn tuloksena voitiin todeta kuntien suhtautumisen olevan myönteinen suhteessa yhteistyöhön kolmannen sektorin kanssa. Järjestöjen ja vapaaehtoisten tekemä työ on tärkeänä osana täydentämässä kunnan omaa palvelutuotantoa. Kyselyn mukaan järjestöjen ja vapaaehtoisten tekemä työ on tärkeää erityisesti kuntien oman palvelutuotannon täydentäjänä. Heikossa taloustilanteessa olevat kunnat eivät kuitenkaan ole kasvattamassa avustuksiaan järjestöille tai lisäämässä maksutonta käyttöä tiloilleen. (Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta, 2015.)

6.2 Vapaaehtoistyötä kehitetään lainsäädännön- ja ohjeistuksen osalta Suomessa

Valtiovarainministeriön asetti työryhmän ajalle 9.2.2015 - 30.10.2015 selvittämään vapaaehtoistyön lainsäädäntöön liittyviä kehittämistarpeita ja täsmentämään ohjeistusta sekä ministeriöiden koordinoitavastuita vapaaehtoistoimintaan liittyvän lainvalmistelun ja vapaaehtoistoiminnan yleisten edellytysten luomisen osalta. Työryhmän loppuraportti valmistui lausuttavaksi osoitteeseen www.lausuntopalvelu.fi ajalle 14.10.- 30.11.2015. (Valtiovarainministeriö, 2015.)

Raportissa todetaan, että useat ongelmaksi koetut vapaaehtoistoiminnan esteet ovat lähtöisin tiedon puutteesta. Henkilöt, jotka miettivät ryhtyäkö vapaaehtoistojaksi, eivät aina saa viranomaisten taholta tuotettua tietoa käyttöönsä. (Valtiovarainministeriön raportti – 39/2015.)

Seuraavaksi esillä on muutama työryhmän esittämiä toimenpide-ehdotus lainsäädännön ja ohjeistuksen kehittämiseksi. Vapaaehtoistyön koordinoimisen selkeyttämiseksi ehdotetaan luotavaksi selkokielistä verkkosivua, jossa on selkokieliset ohjeet koskien vapaaehtoistoiminnan harjoittamista. Oikeusministeriö toimisi vapaaehtoistoiminnan koordinoimisen vastuuministeriönä. Tiedottamista lisättäisiin koskien työttömien oikeutta tehdä vapaaehtoistyötä työttömyysturvaa menettämättä. Tiedottamista lisättäisiin

siin myös koskien vapaaehtoistyössä tarvittavista vakuutuksista, tietosuojakysymyksistä ja vastuista. Verotusohjeita tulisi kehittää ja selvittää yhdistysten ja säätiöiden verokohtelua. Vapaaehtoistoimijoiden vastuuta ja asemaa selkiytettäisiin potilasvakuutuslainsäädännön uudistamisen yhteydessä terveyteen liittyvissä tehtävissä. (Valtiovarainministeriö, 2015.)

7 IÄKKÄIDEN PARISSA TEHTÄVÄN VAPAAEHTOISTOIMINNAN LÄHTÖTILANNE 3.11.2014

7.1 Vanhuspalveluiden vapaaehtoistyötä kartoittava palaveri 3.11.2014

Kangasalan Palvelutalossäätiön eli Jalmarin Kodon vapaaehtoistyön yhdyshenkilö ohjaa Kangasalla vapaaehtoistoimintaa. Jalmarin Koto on järjestänyt vapaaehtoistoimintaa jo vuosien ajan ja se kuuluu niihin ostopalveluihin, joiden tuottamisesta Kangasalan kunta on sopinut säätiön kanssa. Jalmarin Kodolla on kirjoilla noin 100 vapaaehtoistyöntekijää. Vapaaehtoistyöhön kuuluu ystävätoimintaa, saattamisapua, ulkoilutusapua, omaishoitajanlomitusta, lukuseuraa ja niin edelleen. (Vapaaehtoistyön palaveri muistio, 3.11.2014.)

7.2 Hanketyöryhmä kokoontuu

Kehittämistyöryhmä kokoontui ensimmäistä kertaa keskenään 20. marraskuuta 2014. Ensimmäisellä tapaamiskerralla ryhmässä käytiin läpi muun muassa tapahtuman järjestämispäivä, tiedottaminen, tapahtuman nimeäminen, keinoja vapaaehtoisten tavoittamiseen sekä tehtävien ja vastualueiden jakoa. Ryhmä kokoontui useita eri kertoja eri kokoonpanoilla ensimmäisen tapaamiskerran jälkeen. Jokainen tapaaminen ja niiden sisältö on dokumentoitu opinnäytetyön päiväkirjaan.

Kehittämishankkeen perustamisvaiheessa huolehditaan että asianosalliset tietävät selkeästi kenellä on valtaa, miten paljon valtaa on ja missä kohdin valtaa voi käyttää.

Hankkeessa on niin sanottuja avaintoimijoita, joilla on omat roolit, tehtävät ja vastuut. Avaintoimijoita ovat hankkeen asettaja eli isäntä ja johtoryhmä, johon voi kuulua ohjausryhmä. Lisäksi siihen kuuluu projektipäällikkö, joka vastaa projektista ja projekti-ryhmä, joka toteutettua hankkeen käytännössä. Avaintoimijoiden keskinäiset suhteet, suhteen määrittellen myös hankkeen perustamisvaiheessa. Hankkeen perustamisvaiheessa määrittellen avaintoimijoiden keskinäiset suhteet, muun muassa raportointi- ja ohjaustavat. (Viirkorpi 2000, 25–26.)

Projektisuunnitelma luodaan, jotta tämän suunnitelman mukaisesti kyetään saavuttamaan projektille asetettu tavoite. Suunnitelmassa kuvataan tapa / tavat, joilla päästään haluttuun lopputulokseen. Projektisuunnitelma toimii apuvälineenä työnvalvonnassa, seurannassa ja johtamisessa. Projektisuunnitelman laatii yleensä hankkeeseen asetettu projektipäällikkö yhdessä hankkeeseen osallistujien kanssa. Suunnitelmassa on näkyvillä millä panoksilla ja missä aikataulussa työ toteutetaan. Projektisuunnitelma hyväksytetään ohjausryhmällä. (Viirkorpi 2000, 31; Silfverberg n.d.12, 36–38.)

7.3 Vapaaehtoistyön yhdyshenkilö

Kangasalan kunnan vapaaehtoistyön yhdyshenkilö kouluttaa uusia vapaaehtoistyöntekijöitä. Yhdyshenkilö järjestää vapaaehtoistoiminnan kursseja, lyhyitä 3 tunnin kursseja, 1- 2 kertaa vuodessa ja yleensä vuosittain yhden pidemmän 12 tunnin kurssin. Kurssin ohjelma on valtakunnallisen Suomen Punaisen Ristin (SPR) ohjelman mukainen. Kangasalan kunnalla ja SPR:llä on ostopalvelusopimus. Sopimukseen perustuen voidaan kustantaa vapaaehtoistyön tulevia pieniä kuluja, esimerkiksi matkakuluja. (Vapaaehtoistyön palaveri muistio 3.11.2014.)

7.4 Kangasalan evankelisluterilainen seurakunta ja helluntaiseurakunta

Kangasalan evankelisluterilainen seurakunta järjestää lähimmäispalvelua vapaaehtoisten voimin monille eri asiakasryhmille. Toiminta on seurakunnan ja se kuuluu seurakuntalaisten perustehtävään. Seurahuone on seurakunnan kokoontumispaikka, joka

toimii Myllystenpohjantiellä noin 25 vapaaehtoisen voimin tiistaista perjantaihin. Toiminnan vastuuhenkilö on diakoni Tanja Lähteenmäki. (Vapaaehtoistyön palaveri muistio 3.11.2014.)

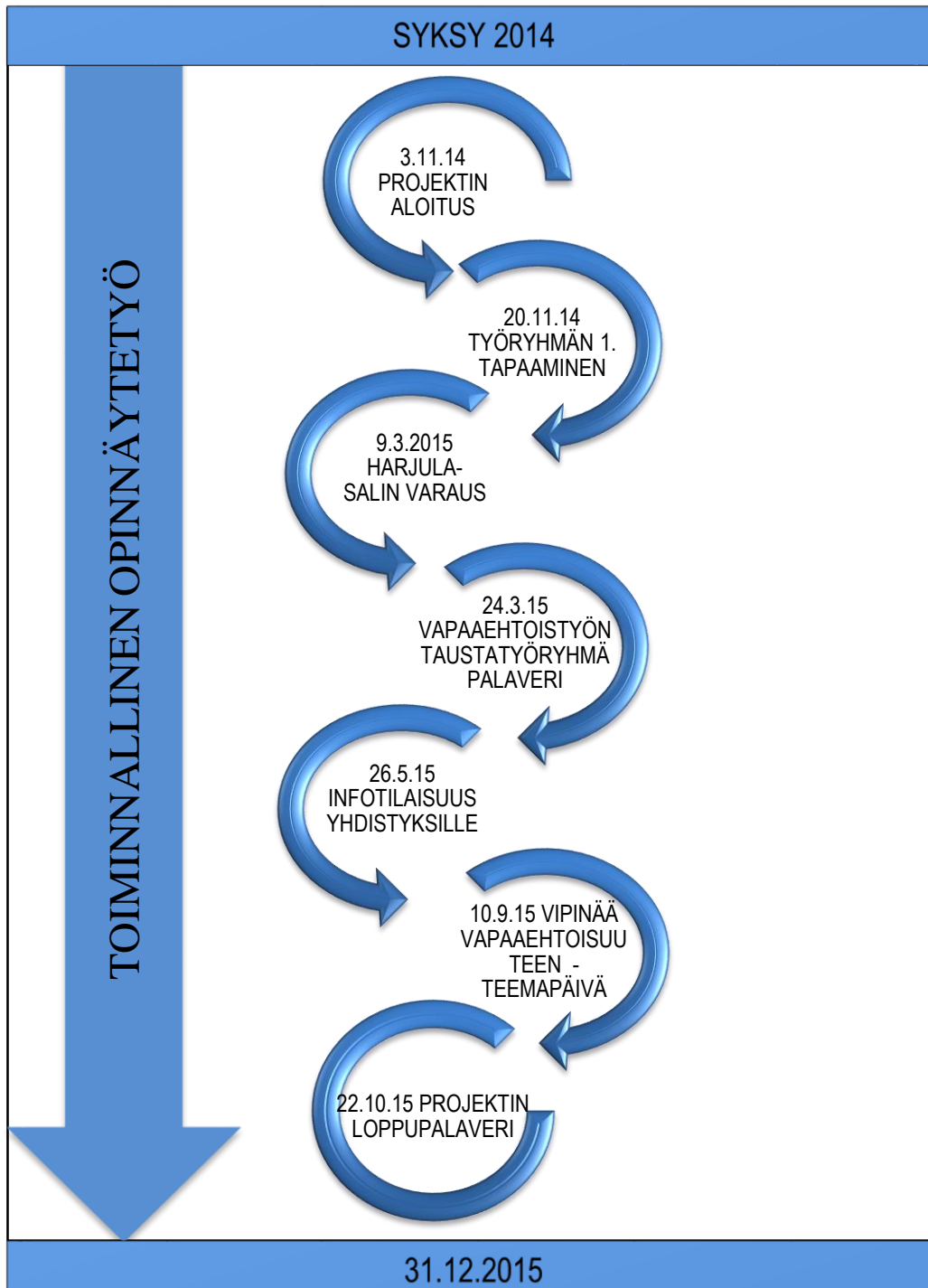
Suurella sydämellä-nettipalvelun kautta voi ilmoittautua vapaaehtoiseksi sekä pyytää apua. Sähköisen viestinnän käyttö rajoittaa jonkin verran tilaamista ja vapaaehtoisia, koska kaikki eivät käytä nettiä. Vuonna 2015 Kangasalan seurakunta kehitti edelleen vapaaehtoistyötä. Seurakunta teki yhteistyötä vapaaehtoistyön yhdyshenkilön kanssa. Seurakunta ei maksa kulukorvauksia. Helluntaiseurakunta järjestää myös vapaaehtoistoimintaa ja on halukas olemaan mukana. (Vapaaehtoistyön palaveri muistio 3.11.2014.) Joulukuussa 2015 Suurella sydämellä-nettipalvelu ei kuulu Kangasalan seurakunnan ylläpitämään toimintaan.

7.5 Muut

Eläkeläisyhdistykset järjestävät ulkoiluapua Rekola-kodossa, jossa yhdyshenkilönä toimii Katja Iivonen ja Pirjo Saloranta. Rekola-koto on Kangasalan kunnan vanhainkoti, joka järjestää lyhytaikaishoitoa ja laitoshoitoa iäkkäille kuntalaisille. Eläkeläisyhdistyksillä, esimerkiksi Eläkeliitolla on myös omaa vapaaehtoistoimintaa. Kunnan palvelukeskuksessa Maijalassa on vapaaehtoisia vetämässä Kipin kapin- liikuntaryhmää. Maijalaan on tulossa myös sanomalehden lukupiiri. Yhdyshenkilö Maijalassa on Sarianne Roihu. Maijala on palvelukeskus, joka tarjoaa muun muassa asuntoja vanhuksille ja vammaisille, jotka tarvitsevat tukea ja apua päivittäisissä toimissaan. (Vapaaehtoistyön palaveri muistio 3.11.2014.)

8 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -TAPAHTUMAN PROJEK- TIN KUVAUS AIKAJANALLA

Vipinää vapaaehtoisuuteen -projektin kulkua kuvataan alla olevalla Kuviolla. (Kuvio 6). Projekti käynnistyi 3. marraskuuta vuonna 2014 päättyen 22. lokakuuta 2015 Vapaaehtoisten taustatyöryhmän kokoontumisessa. Vipinää vapaaehtoisuuteen -kehittämishankkeen taustalla oli itselläni opiskelijana vaikuttamassa toiminnallisen opinnäytteen projekti.

Kuvio 6: Projektin kulku

9 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -PROJEKTIN SUUNNITTELU

9.1 Projektin taustaa – esisuunnitteluvaihe

Vuonna 2009 Kangasalan kunnassa laadittiin ”Turvallinen vanhuus Kangasalla”, joka on Kangasalan kunnan vanhuspalvelujen kehittämissuunnitelma. Kehittämissuunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi yhteistyön käynnistäminen kunnan ja kolmannen sektorin välillä sekä vapaaehtoistyön kehittäminen. Kehittämissuunnitelman mukaan järjestöjen toimintaa avustetaan tarjoamalla niille käyttöön esteettömiä kokoontumistiloja, välineitä ja asiantuntijaosaamista. Vapaaehtoistyötä kehitetään miettien vapaaehtoisille soveltuvia työmuotoja. Mietitään ja määritellään miten vapaaehtoiset voivat toimia yhdessä vanhustyön henkilöstön. (Kangasala kunta 2009, 15.)

Vanhuspalvelulain (2012) myötä kunnassa laadittiin vuonna 2014 lain vaatimuksen mukaan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmassa oli esillä yhteistyö kolmannen sektorin kanssa ja vapaaehtoistyöhön aktivoiminen. Suunnitelmassa painotettiin osallistavaa toimintakulttuuria ja työmenetelmiä, jotka korostavat iäkkäiden osallisuutta. (Kangasalan kunta 2014, 11.)

Projektiteoria puhuu esisuunnitteluvaiheesta, jossa tarvitaan erilaisia taustaselvityksiä. (Silfverberg n.d.12). Tehtyjen taustaselvitysten perusteella voitiin todeta, että hankkeella on olemassa todellinen tarve ja perusta. Vanhuspalvelujen suunnitelmia laadittaessa oli todettu iäkkäiden parissa tehtävän vapaaehtoistyön merkitys. Samalla on päätetty, että se on toimintaa, johon myös kunnan kannattaa tulevaisuudessa panostaa.

9.2 Hankkeen suunnitteluvaihe

3. päivä marraskuuta 2014 kunnan silloisen sosiaalijohtaja oli kutsunut koolle vanhuspalvelujen vapaaehtoistyötä kartoittavan palaverin. Mukaan oli kutsuttu ikäihmisiä edustavia toimijoita järjestöistä, seurakunnasta, vanhusneuvostosta sekä vapaaehtois-toimintaa järjestävistä Jalmarin Kodosta ja SPR:stä. Palaverissa kartoitettiin kunnassa

järjestettävää vapaaehtoistoimintaa ja pohdittiin vapaaehtoistyön tulevaisuutta. (Vapaaehtoistyön palaveri muistio 3.11.2014.)

Palaverissa asetettiin kunnan toimesta kolmen hengen työryhmä valmistelemaan ja toteuttamaan vapaaehtoistyön markkinointitilaisuutta. Ryhmään asetettiin kunnan alueella toimiva vapaaehtoistyön yhdyshenkilö, kunnan palvelukeskus Maijalan ohjaaja ja Kangasalan evankelisluterilaisen seurakunnan diakoni. Työryhmään asetetut henkilöt olivat tehneet pienimuotoisesti yhteistyötä liittyen vapaaehtoistoimintaan jo ennen hanketta. (Vapaaehtoistyön palaveri muistio 3.11.2014.)

Olin geronomi-opinnoissani syksyllä 2014 vaiheessa, jossa etsin aiheita opinnäytetyölteni. Kuulin suunnitteilla olevasta vapaaehtoistoiminnan hankkeesta ja esitin vapaaehtoistyön yhdyshenkilölle sekä sosiaalihoitajalle olevani kiinnostunut tekemään aiheesta toiminnallisen opinnäytetyön. Marraskuussa 2014 sovimme, että vapaaehtoistyön teemapäivästä tehdään opinnäytetyö. Näin tulin mukaan työskentelemään tähän hankkeeseen.

9.3 Hankkeen sidosryhmät

Marraskuun 2014 palaveriin oli kutsuttu koolle edustajia ikääntyneiden parista. Palaverimuistion perusteella iäkkäiden mielipiteitä oli haluttu ja saatu kuulla liittyen iäkkäiden parissa tehtävään vapaaehtoistoimintaan. Sidoryhmäksi voidaan iäkkäiden lisäksi nimetä kunta, vanhuspalveluita järjestävänä tahona. Oleellimmat sidoryhmät olivat mukana jo hankkeen perustamisvaiheessa.

Projektiteoria puhuu sidoryhmäanalyysin tekemisestä. Sidoryhmäanalyysissä kartoitetaan: kuka tarvitsee hanketta, kehen hanke vaikuttaa, kenen olisi hyvä osallistua ja mikä on heidän mielenkiintonsa aiheita kohtaan. Tällä pyritään varmistamaan se, että sidoryhmien tarpeet ja intressit sekä mahdollisuudet on otettu huomioon jo ennen hankkeen käynnistämistä. Osallistuminen on yleensä edellytys, että hankkeeseen sitoudutaan. Sidoryhmäanalyysissä mietitään, kuinka ko. ryhmät pystyvät osallistumaan hankkeeseen ja käyttämään tuloksia joihin hanke tähtää. (Silfverberg n.d. 5,11,15–16 ,22.)

9.4 Päätaoaitteen asettaminen ja tuotoksesta sopiminen

Suunnitteluvaiheessa projektille asetetaan päätaoaitteet ja sovitaan hankkeen tärkeimmät tuotokset, malli jolla hanke toteutetaan ja mittarit, joilla hanketta voidaan seurata ja arvioida koko projektin ajan. (Silfverberg n.d.15–16). Marraskuun palaveri asetti hankkeelle löyhän päätaoaitteen. Hankkeen päätaoaitte oli markkinoida vapaaehtoistyötä. Päätaoaitteeksi asetettiin tilaisuuden järjestäminen määrättyssä paikassa. Tilaisuudessa markkinoitaisiin vapaaehtoistoimintaa, kutsuen koolle eri järjestöjen toimijoita esittelemään omaa vapaaehtoistoimintaansa.

Kunta-alan tuottamasta projektiteoriasta löytyy jaottelu erityylyisiin projektityyppeihin sen perusteella, kuinka hankkeen suunnittelu tapahtuu. Kehkeytyvät projektit ovat usein kehittämishankkeita joissa suunnittelu ja toteutus kulkevat niissä usein päällekkäin. Sumeiden projektien kautta haetaan usein ensituntumaa johonkin asiaan, joissa taotaitteet ja keinot saattavat tarkoituksellisesti olla hyvinkin epäselviä. (Viirkorpi 2000,15.) Suunnitteluvaiheen perusteella tämä hanke täyttää kehkeytyvän, sumean projektin tunnusmerkit.

9.5 Roolien jakaantuminen ja vastuualueet

Kehittämistehtävän perustamisvaiheessa hanketyöryhmään ei nimetty projektipäällikköä. Perustamisvaiheessa ei jaettu valtaa, rooleja, vastuualueita, raportointi- ja ohjauksvastuuta. Hankkeella ei ollut selkeää johtamisjärjestelmää sekä vastuu- ja tehtäväluiden jakoperusteet puuttuivat. Projektisuunnitelmaa ei tehty eikä ohjausryhmä toiminut.

Projektilla pitää olla aina selkeästi nimetty vetäjä. Kehittämishankkeessa projektipäällikkö on yleensä se henkilö, jolla on koordinoituvastuu. Projektipäällikölle kuuluu myös projektin sisäisestä johtamisesta vastaaminen. Tehtävien koordinoiti on tärkeää, jotta kaikki tehtävät tulevat hoidetuksi eikä samaa tehtävää suoriteta useamman henkilön toimesta. Koordinoiti tai sen puuttuminen vaikuttaa työryhmän yhteistyön sujumiseen. (Ruuska 2012, 139.) Projektipäällikön puuttuessa, Viiinää vapaaehtoisuuteen -hankkeesta, tehtävien koordinoituvastuu oli epäselvä ja tehtävien koordinoiti sen vuoksi vaikeaa.

Projektille tulisi nimittää ohjausryhmä. Ohjausryhmän tarkoituksena on valvoa hankkeen etenemistä ja hankkeen tuloksia, tukea projektipäällikköä hankkeen suunnittelussa ja johtamisessa. Ohjausryhmään valitaan henkilöt, joille hankkeen toteutumisella on tärkeä merkitys. Mukana ohjausryhmässä on yleensä hankkeen rahoittajan edustus ja tärkeimpien sidosryhmien edustajat. (Silfverberg n.d. 50.) Vipinää vapaaehtoisuuteen -hankkeella ei ollut selkeästi nimettyä ohjausryhmää, joka olisi voinut ohjata toimintaa ja seurata etenemistä projektin kuluessa.

9.6 Yhdistysten tavoittaminen

Kangasalan kunnan internetsivuilla toimii Yhdistyshaku, jonka avulla löytää Kangasalla toimivien yhdistysten yhteystiedot ja niiden toimintamuodot.(Kangasala.fi). Projektia kiinnostava yhdistystoiminta löytyi pääosin sosiaali- ja terveyssektorilta, uskonnolliselta sekä poliittiselta eläkeläisjärjestösektorilta. Yhdistykset, jotka kutsuttiin Vipinää Vapaaehtoisuuteen- tapahtuman toukokuun infotilaisuuteen, valikoituivat harrastusvaraisena valintana. Valinta perustui työryhmän tuntuun siitä, mitkä yhdistykset toimivat iäkkäiden parissa vapaaehtoistyötä tehden. Työryhmä sovitti yhdistysten lukumäärää myös ryhmän käytössä oleviin resursseihin.

Työryhmä suunnitteli, teki ja lähetti 38 kappaletta kutsukirjeitä yhdistyksiin sekä kaksi sähköpostia, toivottaen yhdistykset tervetulleiksi Vipinää vapaaehtoisuuteen -infotilaisuuteen. (Liite 4). Hanke sai kunnalta tarvittavan määrän kirjekuoria käyttöönsä kutsukirjeiden postitusta varten. Postimaksu hoidettiin myös kunnan puolesta.

9.7 Resurssit

Kun kutsukirjeitä postitettiin, kehittämishanke totesi käytännön tasolla resurssipulan budjetin puuttumisen muodossa. Todettiin, että kehittämistehtävän käynnistämisvaiheessa tehtävälle ei ollut suunniteltu budjettia.

Mummon Kammarin toiminnankuvaus on perustamisesta lähtien koottu teokseksi ”Näppituntumalla”. Teoksen nimi kuvaa sitä, miten Mummon Kammarin alkuvaiheet

sujuivat ilman virallisia suunnitelmia. Siinä käytettiin hiljaista tietoa ja intuitiota. (Jahnukainen 2010.) Huomasin ajattelevani, että työryhmänä olimme päässeet hankkeen tähän vaiheeseen ikään kuin ”näppituntumalla”.

Pohdimme työryhmänä, millä tavoin saavutamme asetetun tavoitteen ilman rahoitusta. Meillä oli käytössämme työpaikkojemme tilat, joissa kokousta ja tavata maksutta toisiamme. Tilaisuuden järjestämiseen tarvittava tila oli myös maksuton. Tarvittavat puhelut hoidimme osan työpaikkojemme puhelimesta ja osan omista puhelinliittymistämme. Yksityishenkilönä on mahdollisuus käyttää edullisia puhepaketteja. Puhepaketilla määrätyllä edullisella kuukausi maksulla voi puhua runsaan tuntimäärän puheluita kuukaudessa. Auton vähäisiä polttoainekustannuksia ja muita kuluja kustansimme osittain itse. Opinnäytetyötunteja oli käytettävissä työhön noin 270. Tähän tuntimäärään sisältyy myös työn kirjallisen osuuden tekeminen.

Paikallislehdet, Kangasalan Sanomat, Sydän- Hämeen Lehti sekä Seutulainen, osallistuivat vapaaehtoistyön projektiin julkaisemalla muun muassa tapahtuma mainontaa lehdissään. Kangasalan Sanomat julkaisi hankkeeseen liittyviä lehtiartikkeleita koko projektin ajan.

Kysyimme neljästä paikallisesta yrityksestä halukkuutta osallistua tavaralahjoituksen muodossa tapahtumapäivään. Jokainen neljästä yrityksestä halusi olla mukana. Kahvilakonditoria Paakari lahjoitti herkullisia pullapitkoja ison laatikollisen, K-kauppa Kangasala sekä S-market Kangasala lahjoittivat kassilliset tarvikkeita, lähinnä syötävää, josta teimme osallistuville yhdistyksille evästä tarjottavaksi tapahtumapäivänä. Honkasen Puutarha lahjoitti tapahtumaan kauniita ruukkukukkasia silmän iloksi.

Aikaa tapahtuman järjestämiselle oli varattuna noin yhdeksän kuukautta (kalenteriaikaa). Työryhmä toteutti projektin oman työaikansa ohella opiskelijaa lukuun ottamatta. Projektin hoitamiseen ei ollut selkeästi varattu yksilöityä aikaa muilla kuin opiskelijalla. Kesälomien jälkeen tuli kiire saada yhdistyksiltä sitovat ilmoittumiset Viipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtumaan. Yhdistyksillä oli vajaa viikko vastausaikaa. (Liite 7). Projektisuunnitelman puuttuminen ja sen myötä tehtävien aikataulusuunnitelman puuttuminen toi välillä vaikeutta hahmottaa, mitä seuraavaksi tulisi tehdä.

Hankkeeseen varattavat resurssit tulee määritellä selkeästi ja riittävästi suhteutettuna asetettuihin tavoitteisiin ja tuloksiin joita tavoitellaan. Resursseihin kuuluu muun muassa materiaalit, tarvikkeet ja henkilötyö, tämän perusteella saadaan laskettua tarvittava budjetti.(Silfverberg n.d. 6.)

10 INFOTILAISUUS YHDISTYKSILLE

Kangasalan pääkirjaston Harjula-salissa järjestettiin 26.5.2015 infotilaisuus yhdistyksille. Tilaisuudessa tiedotettiin mahdollisuudesta olla mukana esittelemässä oman yhdistyksen vapaaehtoistoimintaa, jota tehdään iäkkäiden parissa. Työryhmä teki suullisesti keskustellen väljän toimintasuunnitelman, mitä infotilaisuudessa tapahtuu ja missä järjestyksessä.

Infotilaisuudessa koottiin keskustelujen välityksellä yhteenvetoa paikalla olevien yhdistysten vapaaehtoistoiminnasta. Yhdistykset kertoivat järjestävänsä muun muassa seuraavanlaista vapaaehtoistoimintaa; laulua, infoa, vertaistukea, ystäväkäyntejä, allasjumbppaa, kuntoutusta, liikuntaryhmä toimintaa, omaishoitajaryhmä toimintaa, jouluateria, juttutupaa, ulkoilutusapua, naapuriapua Rekolaan ja Rikun ryhmäkotiin, tansseja, päiväkerhoja, Boccian peluuta, kävelyryhmiä, polkupyöräryhmiä, kuntosalia, kylpylämatkoja, teatterimatkoja, kesäjuhlia, Aamulehden lukua, asiantuntijaluentoja, kriisinhallintaan ja poikkeusolotoimintainkoulututusta. Suuri osa edellä kuvatusta vapaaehtoistoiminnasta tapahtuu eläkeläisjärjestöissä, lähinnä koskien omaa jäsenistöä. Tosin projektin päätösvaiheessa vapaaehtoistyön taustatyöryhmän palaverissa 22.9.2015 paikalla olevat eläkeläisjärjestöt toivottivat kaikki tervetulleeksi järjestämänsä vapaaehtoistoimintaan. Tänne olivat tervetulleita myös henkilöt, jotka eivät olleet jäseniä.

11 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMISEN TEORIAA

Opinnäytetyöseminaarissa 7. päivä maaliskuuta 2015 keskustelimme seminaariin osallistujien kanssa opinnäytetyön ja hankkeiden nimeämisen merkityksestä. Täällä seminaarissa opiskelijaystävänä ehdotti tapahtumapäivän ja projektin nimeämistä Vipinää vapaaehtoisuuteen -projektiksi. Ehdotin nimeä työryhmällemme ja näin projektista tuli ”Vipinää vapaaehtoisuuteen”.

Tapahtumamarkkinointi voidaan määritellä pitkäntähtäimen toimintasuunnitelmaksi, jossa tapahtumaa suunnitteleva taho kommunikoi elämyksellistä tapahtumaa hyödyntämällä viestien valittujen kohdehenkilöiden kanssa, tapaamalla sidosryhmää etukäteen valmistellussa ympäristössä ja tilanteessa. Tapahtumat ovat tavoitteellista toiminta, jolla on kohderyhmä ja tavoite. Vuorovaikutus ihmisten välillä muodostaa tapahtuman ytimen. (Vallo & Häyrinen 2014, 19.)

Tapahtumalle on hyvä asettaa jokin konkreettinen tavoite. Tämä toimenpide helpottaa kun tapahtuman jälkeen mitataan tapahtuman onnistumista. Tapahtuman tulisi antaa sisällöllisesti vastinetta osallistujien käyttämälle ajalle. Parhaimmillaan tapahtuma vaikuttaa ihmisen syvimpiin tunteisiin. (Vallo & Häyrinen 2014, 23, 25, 29.)

Tapahtumaa järjestettäessä jokaiselle tapahtumaan osallistujalle muodostuu jonkinlainen mielikuva tapahtuman onnistumisesta. Jos syntynyt mielikuva on negatiivinen, luo se järjestäneelle organisaatiolle huonoa mainetta. Jos mielikuva tapahtumasta on positiivinen rakentaa se puolestaan hyvää mainetta organisaatiolle. Vaikutus eli mielikuva tapahtumasta voi olla myös neutraali. Jos mielikuva jää neutraaliksi voidaan kysyä, miksi järjestää tapahtumaa, jos se ei ikään kuin saa aikaan minkäänlaista vaikutusta. (Vallo & Häyrinen 2014, 29–31.)

Projektiteoriassa puhutaan asiakaslähtöisyyden edistämisestä. Projektin asiakkaat määritellään, että hanke voidaan suunnata palvelemaan määriteltyä tarkoitusta ja asiakaskuntaa. Asiakkaita hankkeessa voi olla mukana useampiakin eri tahoja. Tällöin tarkennetaan; keitä asiakkaita tämä hanke haluaa palvella eli keille projektin tuotokset

varsinaisesti kohdennetaan. Erityisen tärkeää on tuotoksen tarkka kohdentaminen tapahtumaprojektissa. (Viirkorpi 2000, 17.) Luvussa 15 on yhteenvetoa saadusta palautteesta liittyen muun muassa, millä tavoin tapahtuma koettiin.

12 VÄLIAIKA

Väliajalla kuvaan projektin päävaiheiden, jotka esitetään luvussa kahdeksan Kuviossa kuusi, välistä aikaa. Väliajalla projektityöryhmän jäsenet, erilaisin kokoonpanoin, hankkivat tietoa liittyen vapaaehtoistoiminnan tapahtuman järjestämiseen. Tutustumassa käytiin muun muassa Jyväskylässä vapaaehtoistyön messuilla, Tampereella ”Ovet auki vapaaehtoistoiminnalle” seminaarissa sekä vierailemalla Mummon Kammarissa Tampereella.

Työryhmän jäsenet tutustuivat väliajalla tapahtuman järjestämisen teoriaan sekä iäkäiden parissa tehtävän vapaaehtoistyön tausta kirjallisuuteen ja tutkimuksiin. Väliajalla tapahtui myös verkostoitumista sekä yhteydenpitoa eri tahojen kanssa. Väliajan tarkempi, yksityiskohtainen raportointi, on kirjattuna opinnäytetyö päiväkirjaan. (Liite 11/1, 11/2, 11/3, 11/4, 11/5).

13 TAPAHTUMAN MAINONTA

Väliajalla työryhmässä oli mietitty keinoja, millä tavoin Vipinää vapaaehtoisuuteen - teemapäivää mainostetaan. Mainonnan keinojen piti olla maksuttomia budjetin puuttuessa. Löysimme monia eri tapoja mainostaa tapahtumaa. Jokainen mainosti suullisesti kertomalla tulevasta tapahtumasta omassa toimintaympäristössään ja työyhteisössään. Seurakunta tiedotti tapahtumasta oman tapahtumailmoittelunsa yhteydessä.

Kunnan internetsivuille tehtiin tapahtumasta ilmoitus. Aamulehden menopalstalla ja Kangasalan Sanomissa oli juttuvinkkiä tai mainos Vipinää vapaaehtoisuuteen -teemapäivästä. (Liite 5, Liite 8). Kunnan vanhustyönjohtajan, Mia Kanniston, toimeksiantona jokaiselle Pälkäneen ja Kangasalan kunnan työntekijälle lähetettiin sähköpostina tiedote tapahtumasta.

Kansalaisareena mainosti omalla sivustollaan Vipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtumaa. Eläkeläisjärjestöt tiedottivat omissa järjestöissään, tapahtumaan osallistuvat yhdistykset informoivat tahoillaan, kävimme viemässä kauppojen ilmoitustauluille ja bussipysäkeille itse tekemiämme mainoksia. (Liite 6).

14 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -TAPAHTUMA

Päivä alkoi vierailemalla yrityksissä, jotka lahjoittivat tuotteita tapahtumaan. Honkasen Puutarhalta oli ruukkukukat poimittu autoon jo tapahtumaa edeltävänä iltana. Työryhmä kokoontui Jalmarin Kodolle tekemään yhdessä sämpylöitä osallistuville yhdistyksille. Vipinää vapaaehtoisuuteen -päivään työryhmä oli tehnyt väljän suunnitelman; mitä tapahtuu, missä vaiheessa tapahtuu ja kuka vastaa mistäkin alueesta /aiheesta. Sämpylöitä tehdessä käytiin läpi yhdessä päivän ohjelma ja viimehetken muutokset.

Vipinää vapaaehtoisuuteen -päivänä vapaaehtoistoimintaa esittelivät seuraavat tahot: Muistiyhdistys, SPR, Pioni (Pirkanmaan omaishoitajayhdistys), Sotainvalidit, Pirkan Tekonivelyhdistys, Näkövammaisten Keskusliitto, Hengitysyhdistys, Kangasalan Seudun Sydänyhdistys, Kangasalan Sitoutumattomat Eläkeläiset, Kangasalan Eläkkeensaajat ry, Kangasalan evl seurakunta ja Sahalahden vapaaehtoistyö ry.

Tapahtuman avasi kunnan kehitysjohtaja toivottamalla kaikki tervetulleeksi tapahtumaan. Kehitysjohtaja totesi avauspuheessaan, että yhteiskunta ei olisi tämännäköinen kuin se nyt on ilman vapaaehtoisten aktiivisuutta. Ihmisten elämä olisi sisällöllisesti

köyhempää ja elämänlaatu huonompaa ilman toimintaa yhteiseksi hyväksi. Suomalainen yhteiskunta ei ole toiminut, eikä toimi jatkossakaan ilman vapaaehtoisten työpanosta. (Kiveneva 2015.)

Vanhustyön johtaja vieraili tilaisuudessa iltapäivällä kertoen vanhuspalveluiden kuumisia ja ilmaisi huolensa yksinäisten vanhusten tavoittamisesta. Kunnan kotihoidossa on halu lähteä luomaan uusia kumppanuuksia vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Kunnan kotihoidon vuoden 2016 strateginen tavoite on vapaaehtoistyö kumppanuuden kehittäminen. Yhdessä suunnittelemalla ja tekemällä voidaan saada aikaan monenlaista uutta hyvää iäkkäiden parissa. (Kannisto 2015.)

Vapaaehtoistyön yhdyshenkilö Kirsi-Leena Jaatinen kertoi omasta toimenkuvastaan vapaaehtoistyössä. Reima Ojala esiintyi yhdessä puolisonsa Ritva Ojalan kanssa musiikin merkeissä. Arvio tapahtuman kävijämäärästä on noin 60–70 henkilöä. Tapahtumassa oli esillä vieraskirja, johon osa vierailijoista kirjoitti nimensä. Teemapäivästä oli kirjoitukset Sydän- Hämeen Lehdessä ja Seutulaisessa. (Liite 9, Liite10/1, Liite 10/2, Liite 10/3).

15 YHTEENVETOJA SAADUSTA PALAUTTEESTA

Projektin aikana kerättiin tietoa iäkkäiden parissa tehtävästä vapaaehtoistoiminnasta keskustelemalla eri järjestöjen toimijoiden kanssa. Tapahtumapäivässä tietoa kerättiin kirjallisella lomakekyselyllä ja lähettämällä sähköpostikysely tapahtumaan osallistuneille yhdistyksille teemapäivän jälkeen. (Liite 1). Työryhmän yksi jäsen osallistui ryhmän jäsenille suunnattuun kyselyyn.

Palautetta ja arvioita tapahtuma-päivästä ja infopäivästä saatiin myös keskustelujen välityksellä useammalta taholta eri tilanteissa. Näitä keskusteluissa esille tulleita pa-

lautteita ja arviointeja keräsin opinnäytetyöpäiväkirjaan. 22.9.2015 kokoontui vapaaehtoistyön yhteistyöryhmä, jossa keskustellen esitettiin kokemuksia tapahtumapäivän onnistumisesta.

Tapahtumapäivänä tehdyssä kyselyssä osa kyselyyn vastaavista vierailijoista koki tapahtuman vastanneen odotuksiaan hyvin. Vierailijoiden taholta kaivattiin, että joku vapaaehtoinen olisi kertonut omasta kokemuksestaan vapaaehtoisena. Kuntaa ja /tai seurakuntaan päin esitettiin toive saada kunnan sivuilla selkokiekiset sivut. Yhden vierailijan palaute oli, että ilmoittelua tapahtumaan ei ollut näkyvillä ja ilmoitus olisi saanut olla Kangasalan Sanomien viikkopäivyrissä.

Tapahtumapäivään osallistuneiden yhdistysten osalta onnistumista / hyvää tapahtumassa vierailut koki, että paikalla oli laaja joukko palveluiden tarjoajia. Epäonnistumista / ei toimivaa tapahtumassa oli mahdollisten uusien vapaaehtoistyöhön halukkaiden puuttuminen. Yksi osallistuneista yhdistyksistä sanoi, ettei kansa ei löytänyt tilaisuutta.

Osallistuneiden yhdistysten taholta tuli toive, että Kangasalla tarvittaisiin Mummon Kammaria, kuten Tampereella. ”Kammarin tulisi olla keskellä kylää, katutasossa, auki päivittäin muutaman tunnin. Toiminnan tulisi olla puolueetonta. Jalmarin Kammarin on sivussa, eikä sinne tulla kadulta. Seurakunnan seurahuonetta jotkut vierastavat uskonnon takia. Hyvä vetäjä olisi Kirsi-Leena Jaatinen, mutta hänen aikansa (yksi päivä viikossa) ei kuitenkaan riitä Mummon Kammarin organisoimiseen. Kammarissa pitäisi olla vapaaehtoisten rekisteri. Yhteys eri yhdistyksiin jonkun yhteyshenkilön kautta, yhteydet esimerkiksi tekstiviestein. Kun tarvitaan väkeä, esimerkiksi johonkin hankkeeseen, lähetetään tekstiviestit. Kammariin toivotaan myös talkkariryhmä, jonka voi hälyttää lampunvaihtoon tai muuhun kodin pikkuremonttiin. On olemassa paljon yksinäisiä naisia ja miehiä, joille tikapuulle nousu ei enää onnistu.” (Vapaaehtoistyöntekijä 1, 2015.)

Yhden tapahtumaan osallistuneen yhdistyksen taholta tuli kiitosterveisiä hyväksi koetusta yhteistyöstä kunnan kanssa. Yhdistyksen taholta oli lueteltuna useampia tahoja kunnassa, joita yhdistys halusi kiittää. (Vapaaehtoistyöntekijä 2, 2015.) Kiitosterveiset viedään perille mainituille tahoille palautteen muodossa.

Sähköpostikysely lähti vielä osallistuneisiin yhdistyksiin tapahtuman jälkeen. Sähköposti kyselyyn vastattiin muun muassa, että tapahtuma oli vastannut odotuksia melko hyvin. Osa vastasi että he olivat ensimmäistä kertaa tällaisessa tapahtumassa. ”Tapahtumassa oli mukava ja lämminhenkinen tunnelma, ja toisiin yhdistyksiin sai tutustua samalla. Myös tarjoilut olivat kiva yllätys, siitä myös kiitos! Tapahtumasta jäi itsellekin hyvä mieli. Kävijöitä tapahtumassa oli melko niukasti, tapahtuman ajankohta arkena saattoi olla tähän syynä. Vastaavanlainen tapahtuma voitaisiin toteuttaa uudestaankin, esimerkiksi ensi vuonna. Kenties jonakin lauantaipäivänä jolloin myös opinnoissa/työssäkävijät pääsisivät osallistumaan.” (Yhdistys 1, 2015.)

Työryhmän jäseniltä kysyttiin vapaaehtoistyön teemapäivän järjestelyjen, toteutuksen ja tavoitteiden toteutumisen arviointia. Arvioinnin tarkoituksena oli saada koottua tehdyn työn loppuraporttiin työryhmän arviota Vipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtumasta. Työryhmän jäsenet saivat vain yhden vastauksen kyselyynsä. Alla on esitetty työryhmälle osoitetut kysymykset:

1. Toteutuivatko tavoite / tavoitteet?

Mitkä olivat tärkeimmät tavoitteet?

Mitkä tavoitteet toteutuivat? Mitkä eivät toteutuneet?

2. Jos tavoite / tavoitteet eivät toteutuneet, tekisitkö jotakin toisella tapaa?

3. Saitko tapahtumasta ja sen järjestämisestä työhösi jotakin uutta?

4. Mikä on kokemuksesi järjestelyjen ja toteutuksen eri vaiheiden sujumisesta?

5. Avoin palaute.

Osallistujilla oli mahdollisuus antaa vapaamuotoinen palaute myös opiskelijalle eli minulle. Saatteeksi olin ottanut lainauksen ammattikorkeakoulun ohjeista helpottamaan ja antamaan taustaa palautteen antoon. Tähän palautteen anto- osioon ei tullut yhtään vastausta. Ajattelen, että kiire oli merkittävin yksittäinen syy työryhmän kysymyksiin vastaamattomuuteen.

16 PROJEKTIN RAPORTOINTI

Raportointi tapahtui keskustellen Vapaaehtoistyön yhteistyöryhmän kokoontumisissa. Vapaaehtoistyön yhteistyöryhmään kuuluu toimijoita useammasta vapaaehtoistoimintaa harjoittavasta yhdistyksestä, kunnan ja seurakunnan edustus ja vapaaehtoistyön yhdyshenkilö. Yhteistyöryhmä kokoontuu vapaaehtoistyön yhdyshenkilön koolle kutsutuna säännöllisesti. Yhteistyöryhmä käy kokoontuessaan läpi ajankohtaisia asioita liittyen vapaaehtoistoimintaan kunnan yhteistoiminta-alueella.

Vipinää vapaaehtoisuuteen -työryhmän jäsenet raportoivat palaverissa keskustellen, esitettyihin kysymyksiin vastaten kehittämishankkeen kulusta. Kokouksista laadittiin muistiot, etukäteen luodulle mallipohjalle. Muistiot lähetettiin sähköpostitse jälkikäteen jokaiselle yhteistyöryhmän jäsenelle.

Opinnäytetyön kirjallinen osuus toimii myös osaltaan raportointivälineenä työelämään päin. Esitän opinnäytetyön suullisena esityksenä Kangasalan kunnan kotihoidon esimiehille työn hyväksymisen jälkeen. Olen sopinut Vipinää vapaaehtoisuuteen - hankkeen työryhmän jäsenten kanssa lähettäväni opinnäytetyöni heille sen valmistuttua.

Raportoinnin välityksellä siirretään projektissa tullutta kokemusta ja opittuja asioita toisten käyttöön. (Viirkorpi 2000, 45). Projektiteoriassa raportoinnin suhteen suositellaan suunnitelman tekemistä. Suunnitelmassa määritellään raportoinnin kohderyhmät ja asiat, jotka raportoidaan. Suunnitelmassa on esitetty millä tavalla ja missä aikataulussa tiedotetaan ja kuka vastaa tästä kokonaisuudesta. (Ruuska 2012, 54). Vähimmäisvaatimuksena raportoinnille tulisi asettaa selkeä aikataulutus. Onnistunut raportointi palvelee hankkeessa johtamisen työvälineenä ja siirtää oleellista informaatioita taholta toiselle. (Ruuska 2012, 49.)

Raportointi ja tiedottaminen ovat tarvelähtöistä, jossa eri tahot omaavat erilaiset intressit tiedontarpeensa suhteen. Raportoinnin kieli ja keinot valikoidaan tiedotettavan tahon tarpeesta käsin. Toisinaan tiedon välityksen tavoitteena voi olla esimerkiksi jonkin tahon sitouttaminen johonkin toimintavaiheeseen. Toisinaan taas tiedonvälitys voi

olla yksityiskohtaista asioiden kerrontaa hankkeen jostakin vaiheesta. (Ruuska 2012, 53–54.)

Projektiraportoinnille asetetaan projektiteoriassa määrättyjä hyvevaatimuksia. Raportoinnin tulee olla rakenteellisesti selkeää, johdonmukaista, tarkoituksenmukaista, hyvin luettavissa olevaa ja napakkaa tekstiä. Raportoinnissa sisältöä käsitellään ja kohdennetaan huomioiden raportoinnin kohderyhmä. (Viirkorpi 2000, 45.)

Tulokset, johtopäätökset ja suositukset tuodaan esille selkeästi perustellen. Kuvia ja erilaisia kaavioita voidaan käyttää helpottamaan tiedon siirtymistä. Käytännöstä otettuja havainnollistavia esimerkkejä, joita voidaan käyttää raportoinnissa hyödyksi. Epäonnistumiset ja kritiikin aiheet tuodaan esille rakentavalla tavalla. Asioissa, joissa ei onnistuttu, on hyödyllistä esittää vaihtoehtoisia ratkaisutapoja. (Viirkorpi 2000, 45.)

17 VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN -PROJEKTIN SAAVUTUKSET

Projektisuunnitelman puuttuessa projektin onnistumista on vaikea arvioida suunnitelmaa vasten. Vipinää vapaaehtoisuuteen -hankkeelle oli hankkeen asetusvaiheessa asetettu päätavoite: Valmistella ja toteuttaa vapaaehtoistyön markkinointitilaisuus määrättyssä tilassa ja määrättyinä aikana. Tässä kohtaa hanke saavutti asetetun tavoitteen.

Mittareita tai muuta arviointijärjestelmää ei hankkeen perustamisvaiheessa nimetty. Toimenpiteiden ja vaikutusten välistä yhteyttä on tässä hankkeessa vaikea kyetä osoittamaan. Arviointijärjestelmänä toimivat projektin eri vaiheissa vapaaehtoistyön yhteistyöryhmän palaverit. Saimme arvokasta arviointitietoa toiminnastamme myös yhdistyksille järjestetyssä infotilaisuudessa toukokuulla 2015.

Hanke ei onnistunut tavoittamaan uusia vapaaehtoistyöntekijöitä teemapäivänä. Tähän ei ole olettavasti osoitettavissa yhtä selkeää syytä, vaan syitä on useampia. Näitä syitä

pohtiessamme työryhmänä, yhdistysten kanssa ja projektin loppupalaverissa, nimesimme joitakin asioita, miksi uusia vapaaehtoisia ei tavoitettu. Useamman henkilön ajatus oli, että paikkana Kangasalan kirkonkylän alue ja pääkirjasto eivät ole se paikka, missä ihmiset liikkuvat. Asiointi, esimerkiksi kaupoissa, on siirtynyt Lentolan alueelle.

Mainonta ja miten mainonta tapahtumasta tavoitti ihmiset mietitytti myös useampaa osallistujaa. Totesimme, että tietoa, informaatiota ja mainontaa on nykyään tarjolla suuri määrä. Kuinka osata kohdentaa mainonta kohderyhmälle tavalla, että se tavoittaa ja herättää kohderyhmän mielenkiinnon?

Pääkirjaston Harjula-salin tila ei ollut välttämättä tämän tyyppiselle tapahtumalle paras mahdollinen paikka. Harjula-salin ovelta useampi ihminen kääntyi pois eikä tullut tilaisuuteen. Ovi Harjula-saliin oli kapeahko ja siitä sisään astuessaan henkilö oli ikään kuin kaikkien katseen kohteena. Yhdistysten pöydät olivat tilassa järjestettynä niin, että keskelle salia jäi tyhjä tila. Vierailijat olivat ehkä ”liian näytillä” suhteessa toimintaansa esitteleviin yhdistyksiin.

Tapahtuma onnistui tuomaan näkyville ja kartoittamaan minkälaista vapaaehtoistoimintaa yhdistyksissä ikääntyneiden parissa Kangasalla tehdään. Tapahtuma onnistui myös osittain ”tunnustelussaan” siinä, miten eri yhdistyksillä on halukkuutta toimia jollakin tapaa yhdessä, nykyistä organisoidummin.

18 ARVIOINTI JA POHDINTAA

Opinnäytetyö oli toiminnallinen projektityö. Opinnäytetyön projektin toiminnan kuvaaminen kirjoittamalla oli välillä hankalaa. Koin kirjoittaessani vaikeuksia saada jäsennetyksi toimintaa loogiseen järjestykseen. Terveystieteiden projektinhallintateoriassa mainitaan projektintyömenetelmien ylikorostaminen tilanteissa, joissa projektilla on johtamisongelma. Sama teoria jatkaa, että projektin hallinnassa on kyse ihmisten välisestä yhteistoiminnasta ja hankkeessa toimivien asiantuntijoiden toiminnan

edellytysten mahdollistamisesta. (Ruuska, 2006, 45.) Projektilta puuttui johtajuus. Kunnassa projekti ajoittui vaiheeseen, jossa oli meneillään merkittävät henkilökunnan vaihdokset sosiaali- ja terveystoimessa. Vanhustyön johtaja ohjasi opinnäytetyötä päästyään asettumaan virkaansa. Loppupuolella vuotta 2015 sain vanhustyön johtajalta ohjausta kiitettävän paljon niin määrällisesti kuin laadullisestikin. Myös kotihoidon johtaja ja palveluohjaaja osallistuivat ohjaukseen.

Opinnäytetyön tekeminen oli prosessina kasvattava kokemus niin ammatillisesti kuin ihmisenäkin. Uusissa toimintaympyröissä, ei entuudestaan tuttujen ihmisten kanssa, työskenteleminen asetti omalla osaamisella haastetta. Sain verkostoitua monien eri alojen toimijoiden kanssa. Olen kiitollinen siitä, miten moni osallistui iäkkäiden parissa tehtävään vapaaehtoistoimintaan Vipinää vapaaehtoisuuteen -hankkeen aikana.

Projektiteorian avulla hain selkeyttä ja vastauksia siihen, miten projektia voisi käyttää apuna, työvälineenä suoritettaessa Vipinää vapaaehtoisuuteen kaltaisia kehittämistehtäviä. Kun tekijöitä työskentelee yhdessä eri organisaatioiden alaisuudesta, olisi pienimuotoinen ohjausryhmä toiminta hyvä väline johtaa tämän tyyppistä tehtävää kokonaisuutta.

En tarkoita, että pitäisi perustaa mitään raskasta, tiukan formaalia projektiorganisaatioita pienen kehittämishankkeen läpi viemiseen. Muutamilla lauseilla kuvattu, yhdessä mietitty projektisuunnitelma, kevyt johtoryhmä ohjaamaan työskentelyä, valtuuksilla varustettu vetäjä ja resurssit kunnossa, auttaisivat mielestäni vastaavia toimeksiantoja tulevaisuudessa.

Tutkiessaan Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) avustamien sosiaali- ja terveysjärjestöjen vapaaehtoistoimintaa vuonna 2010, Pessi ja Oravasaari kartoittivat tutkimuksen yhtenä osuutena SWOT-kyselyn ko. järjestöissä. SWOT-kyselyyn vastanneet olivat nimenneet ”Suurina ulkoisina uhkina”, että vastuuta auttamisesta ohjataan enenevästi järjestöille ja vapaaehtoistoimijoille samaan aikaan, kun tarve avulle ympäristössä kasvaa. Pelkoa oli myös ajatuksen muodossa, että julkinen sektori tulee siirtämään liiaksi vastuuta vapaaehtoistoimijoille. Vastaajat kokivat uhkana myös sen, jos rahoitus ei riitä vapaaehtoistoimintaan ja toiminta jää liian vähälle tuelle. (Pessi 2010, 138.) Pa-

nostamalla ja tarjoamalla resursseja vapaaehtoistoimintaan kunta voi mielestäni toteuttaa vanhuspalvelulain läpileikkaavaa osallisuus periaatetta mitä parhaimmalla tavalla. Kunta voi olla suurena ulkoisena mahdollistajana, ei suurena ulkoisena uhkana, vapaaehtoistyössä, rakentaen kumppanuutta vapaaehtoistoimijoiden suuntaan.

Suomi ikääntyy, Kangasala ikääntyy. Samaan aikaan tapahtuva huoltosuhteen muutos luo haastetta kunnan toiminnalle ja vaatii kuntaa etsimään uusia tapoja vastata haasteisiin. On hienoa saada olla osaltaan mukana kehittyvässä kunnassa, jossa on tekemisen meininki, uskallusta ja avoimuutta kokeilla uusia tapoja toimia, kuten kumppanuu-den luominen vapaaehtoistoimijoiden kanssa.

Lainaan tähän loppuun otteen Tynjälän esittämästä konstruktivismi-teoriasta. Tähän kyseiseen teoriaan tukeutuen haluan sanoa, että kertoessani työn eri vaiheista olen pyrkinyt totuudellisuuteen ja objektiivisuuteen. Tiedostaen kuitenkin alati, ettei raportointi tieto kykene olemaan täysin itsestäni riippumatonta objektiivista heijastumaa maailmasta. (Tynjälä 2002, 37–38.)

LÄHTEET

Kirjallisuus

Harju, A. 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Nylund, M. & Yeung, A. B (toim.) Vapaaehtoisuus. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino. 69–70, 72.

Jahnukainen, I. 2010. Näppituntumalla: Mummon Kammari ja vapaaehtoinen vanhustyö. Tampere: Tammerprint.

Ruuska, K. 2006. Terveystuon projektinhallinta; Mallit, työkalut, ihmiset. Tampere: Tammer Paino.

Ruuska, K. 2012. Pidä projekti hallinnassa. Helsinki: Talentum Media.

Tynjälä, P. 2002. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Tampere: Tammer paino.

Nylund, M. & Yeung, A.B. 2005. Vapaaehtoisuuden anti, arvot ja osallisuus murroksessa. Teoksessa Nylund, M. & Yeung, A. B (toim.) Vapaaehtoisuus. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 15.

Sorri, H. 2005. Elämän käänneet, Arvojen ja identiteetin muutokset. Teoksessa Nylund, M. & Yeung A.B (toim.) Vapaaehtoisuus. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 137–138.

Tilvis, R. 2010 Vanhukset ja palvelujärjestelmä. Tilvis, R., Pitkälä, K., Strandberg, T., Sulkava, R. & Viitanen, M. (toim.) Teoksessa Geriatria, 2010, Helsinki: Kustannus Duodecim, 68.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2014. Tapahtuma on tilaisuus, tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Tallinna: Tietosanoma.

Valliluoto, S. 2014. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja esteistä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Helsinki: Kopio Niini.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Internet-lähteet

Ammattikorkeakoululaki 2014, 932/2014. Viitattu 14.12.2015. www.finlex.fi

Euroopan parlamentin mietintö. Mietintö vapaaehtoistyön roolista taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi. 2007/2149(INI). Viitattu 5.12.2015. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2008-0070+0+DOC+XML+V0//FI>

Johns Hopkins Center for Civil Society, 2007 "Measuring Civil Society and Volunteering". Viitattu 19.12.2015. www.jhu.edu/ccss

Kansalaisareena, 2011, Kansalaisareena ja vapaaehtoistoiminta- esitys 2011. Viitattu 21.12.2015. http://www.kansalaisareena.fi/Kansalaisareena_ja_vapaaehtoistoiminta.pdf

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta, Kansalaisareena ry ja Suomen kuntaliitto, 2015, Kuntakysely yhteistyöstä kolmannen sektorin kanssa. Viitattu 22.12.2015. http://oikeusministerio.fi/kane/material/attachments/kane/uusikansio_3/jQ6XDNbsP/Kuntien_ja_kolmannen_sektorin_kumppanuus.pdf

Konrath, S., Fuhrel-Forbis, A., Lou, A. & Brown, S. 2012. Motives for volunteering are associated with mortality risk in older adults. *Health Psychol.* 2012; 31:87–96. Viitattu 21.12.2015. <https://www.apa.org/pubs/journals/releases/hea-31-1-87.pdf>

Laasanen, J. 2011. Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset. Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti. Raportteja 70. Viitattu 20.12.2015. <http://www.helsinki.fi/ruralia/>

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- terveyspalveluista 28.12.2012/980. viitattu 10.12.2015. www.finlex.fi

Li, Y. & Ferraro, K. F. 2005, Volunteering and Depression in Later Life: Social Benefit or Selection Processes? *Journal of Health and Social Behavior* 2005 46: 68, Viitattu 21.12.2015 <http://hsb.sagepub.com/content/46/1/68>

Pessi, A.B. & Oravasaari, T. 2010, Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä, Avustustoiminnan raportteja 23, Tutkimus RAY:n avustamien sosiaali- ja terveysjärjestöjen vapaaehtoistoiminnasta. Viitattu 21.12.2015. <http://www.kansalaisareena.fi/RAYraportti23.pdf>

Salonen, Kari, 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön, Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI- henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 72. Viitattu 22.12.2015. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>

Satakunnan ammattikorkeakoulu, 2015. SAMK vanhustyö. Viitattu 10.11.2015. <http://www.samk.fi/>

Satakunnan ammattikorkeakoulu, 2015, SoleOPS. Viitattu 12.10.2015. <http://www.samk.fi/>

Silfverberg, P. n.d. Ideasta projektiksi Projektinvetäjän käsikirja. Viitattu 8.11.2015 http://www.helsinki.fi/urapalvelut/materiaalit/liitetiedostot/ideasta_projektiksi.pdf

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste (verkkojulkaisu). ISSN=1798–5137. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu: 19.12.2015. <http://www.stat.fi/til/vaenn/index.html>

Utriainen J. (toim.) 2011. Vapaaehtoisuus vanhustenhuollon voimavarana. Kehittyvät vanhuspalvelut julkaisuja 1/2011.Helsinki:Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry. Viitattu 16.12.2015.www.valli.fi

Oikeusministeriö, Valtiovarainministeriö 2015, lausuntopalvelu.fi, Viitattu 18.12.2015.<https://www.lausuntopalvelu.fi/>

Valtiovarainministeriö, 2015, Valtiovarainministeriön raportti – 39/2015, Vapaaehtoistyö, talkootyö, naapuriapu- kaikki käy, Vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota ja toimintaedellytysten kehittämistä selvittävän työryhmän loppuraportti. Viitattu 21.12.2015. <http://vm.fi/hankkeet>

Van Willigen, M. Journal of Gerontology: Social sciences 2000, Vol. 55B, No. 5, S308–S318. Viitattu 27.12.2015.<http://psychsocgerontology.oxfordjournals.org>

Viirkorpi, P. 2000. Onnistunut projekti – opas kunta-alan työskentelyyn. Suomen Kuntaliitto. kunnat.net. Viitattu 15.12.2015. http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=225

Yli-Knuuutila, H. 2012. Projektit uuden luojina ja oppimisen mahdollistajina. Oppimateriaalijulkaisussa Hautala, T., Ojalehto, M. & Saarinen, J. (toim.) Työelämää kehittämässä. Ammattikorkeakoulu projektimaisen kehittämisen kumppanina. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 67. Viitattu 16.11.2015.<http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522162625.pdf,10–14>.

Asiakirjat:

Kangasala kunta, 2009, Turvallinen vanhuus Kangasalla, Turvallinen vanhuus Kangasalla Kangasalan vanhuspalvelujen kehittämissuunnitelma ja toimenpideohjelma 2010 – 2020. Viitattu 11.11.2015. <http://www.kangasala.fi/>

Kangasala kunta, 2014, Vanhuspalvelujen kehittämissuunnitelma 2014–2020. Viitattu 12.11.2015. <http://www.kangasala.fi/>

Pöytäkirjat ja muistiot:

Kangasalan kunnan vapaaehtoistyön yhteistyöryhmä. Vapaaehtoistyön kartoit. muistio. Myllytupa kunnanvirasto 3. kokousmuistio 3.11.2014.

Veräjänkorva, V. 2014- 2015. Opinnäytetyö päiväkirja: Haastattelu lomakkeet, henkilökohtaiset keskustelut, opintokäynnit, palaverit, puhelut, sähköpostit, tapaamiset, tiedonannot. Opinnäytetyö päiväkirjan muistiinpanot opiskelijan hallussa.

Puheenvuorot:

Kannisto, M. Kangasalan kunnan vanhustyön johtajan tervehdyspuhe Vipinä vapaaehtoisuuden tapahtumassa 10.9.2015.

Kivineva, J. Kangasalan kunnan kehitysjohtajan tervehdyspuhe Vipinä vapaaehtoisuuden tapahtumassa 10.9.2015.

LIITE 1 KYSYMYSLOMAKE TAPAHTUMAAN OSALLISTUNEILLE

1. Vastaako tapahtuma odotuksianne? Ympyröi valitsemasi vaihtoehto.

- 1) hyvin
- 2) melko hyvin
- 3) en osaa sanoa
- 4) melko huonosti
- 5) huonosti

A. Mikä onnistui / oli hyvää?

B. Mikä epäonnistui/ ei toiminut?

2. Oletteko tapahtumassa (ympyröi valitsemasi vaihtoehto)?

- 1) vierailija
- 2) oman yhdistyksen toimintaa esittelevä henkilö
- 3) joku muu

3. Onko teillä toiveita kuntaan ja /tai seurakuntaan päin liittyen vapaaehtoistyöhön?

LIITE 2 PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJA

KANGASALAN KUNTA
Sosiaali- ja terveystieteiden keskus

PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJA

Dnro SO 668/2015

Vanhustyön johtaja

1.7.2015

1

32 § TUTKIMUSLUPA / VERÄJÄNKORVA VIRPI

Geronomiopiskelija Virpi Veräjänkorva tekee tutkimuksen aiheesta Vipinää vapaaehtoistyön markkinointitilaisuus Kangasalla. Tapahtumapäivä ja sitä edeltävä suunnitteluprosessi kokoo keskusteluyhteyteen eri yhdistysten vapaaehtoistoimijoita keskenään. Suunnitteluprosessin aikana mahdollistetaan projektimuotoisen työryhmän toimeenpanemana uusien yhteistyömuotojen syntyminen kunnan, Kangasalan seurakunnan ja vapaaehtoistyöntekijöiden kesken.

Virpi Veräjänkorva opiskelee Satakunnan ammattikorkeakoulussa, vanhustyön koulutusohjelma/geronomi.

Toimivalta

Kangasalan kunnan hallintosääntö 13.10.2008 § 23.

Sosiaali- ja terveystieteiden johtajan delegointipäätös 2.1.2015 § 2.

Päätös

Myönnän tutkimusluvan Virpi Veräjänkorvalle tutkimuslupahakemuksen mukaisen tutkimuksen tekemiseen ja aineiston keruuseen.

Tiedoksi

Virpi Veräjänkorva
kotihoidon johtaja Kirsi Kalliomäki
laitoshoidon johtaja Anna-Liisa Ojala

Lisätiedot

Allekirjoitus ja virka-asema

Mia Kannisto
vanhustyön johtaja

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen 14 vuorokauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus tehdään: Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta
PL 50
36201 Kangasala

LIITE 3/1 OPINNÄYTETYÖSOPIMUS

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OP07A

1 / 2

SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Virpi Veräjänkorva	
Opiskelijanumero: 1301590	Aloitusryhmä: AGE 13 SP
Koulutusohjelma: Vanhustyö, Geronomi	
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Marjatta Majuri-Kylväjä, marjatta.majuri-kylväjä@samk.fi, Maamiehenkatu 10 , 28500 Pori	
Toimeksiantaja, yhteys henkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite:	
Opinnäytetyön nimi: "Vipinää Vapaaehtoisuuteen"	
Työn etenemisaikataulu: 2015 tammikuu > 2015 toukokuu > 2015 syyskuu > 2015 joulukuu	
Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektisuunnitelmassa.	
Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa. Tätä sopimusta on laadittu 3 kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.	
Olemme lukeneet sopimusehdot (sivu 2) ja hyväksymme ne.	
Päiväys: 2.9.15	
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimike ja nimen selvennys: <i>Mia Kamnista Vanhustyön johtaja</i>	
Osaamisalueen johtajan allekirjoitus ja nimen selvennys: <i>Tuomo Lehtinen - Oso (Satak)</i> <i>Kulliaanti, kelinäiden johtaja</i>	
Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus: <i>M. Majuri-Kylväjä</i> <i>M. Majuri-Kylväjä</i>	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: <i>Virpi Veräjänkorva</i>	

Sopimusehdot

Vakuutukset. Jos opinnäytetyö tehdään kokonaan tai osittain työsuhteessa palkkaa vastaan, niin toimeksiantajan on laadittava asianmukainen kirjallinen työ sopimus. Työnantaja huolehtii lainmukaisista vakuutuksista, sillä ammattikorkeakoulun vakuutukset eivät kata työsuhteessa tehtävän opinnäytetyön tekijää.

Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen. Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. Aineiston hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.

Oikeudet opinnäytetyön tuloksiin. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.

Immateriaalioikeudet. Tekijänoikeus ja muut immateriaalioikeudet opinnäytetyöhön kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyön tekijä ja toimeksiantaja sopivat erikseen, missä laajuudessa tekijänoikeus tai muut immateriaalioikeudet siirtyvät toimeksiantajalle.

Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu. Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulu vastaa työn ohjauksesta, seurannasta ja työn riittävästä laatuasteesta. Ammattikorkeakoulu ei ole taloudellisesti vastuussa työn tuloksista tai aikataulusta. Opinnäytetyön tekijä ei vastaa toimeksiantajalle vahingosta, joka toimeksiantajalle syntyy opinnäytetyön viivästyisestä, ellei erikseen toisin sovita. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Opiskelija sitoutuu palauttamaan toimeksiantajalle työn aikana saamansa luottamuksellisen aineiston, kun opinnäytetyö on valmistunut, tai kun osapuolet yhdessä toteavat, että yhteistyöedellytyksiä opinnäytetyön loppuun saattamiseksi ei ole.

Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus. Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muuta julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö tai sen osia voidaan julkaista myös internetissä sopimalla niistä erikseen. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opettaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa. Opinnäytetyösopimus yhteistyötöineen tallennetaan yhteystietojen liitteeksi SAMKin asiakkuudenhallintajärjestelmään Yrinetiin. Tallentamisesta on laadittu henkilötietolain 539/1999 mukainen rekisteriseloste.

Satakunnan ammattikorkeakoululla on oikeus käyttää yhteistyöhanketta referenssinä ammattikorkeakoulun työelämäyhteyksistä, mukaan lukien SAMKin yhteistyötietokanta, johon voi tehdä hakuja internetissä. Opinnäytetyöstä näkyvät otsikko, organisaatio ja organisaation yhteyshenkilö. Hanketta voidaan lisäksi hyödyntää ammatillisen korkeakoulutuksen tavoitteita edistävästi esim. opetusmateriaalina tai -metodina edellyttäen, ettei hankkeeseen sisältyneiden tietojen luottamuksellisuutta vaaranneta.

LIITE 4 KUTSU INFOTILAISUUTEEN YHDISTYKSILLE

TERVETULOA

VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN
INFOTILAISUUTEEN

26. TOUKOKUUTA 2015 KLO 14–16

KANGASALAN PÄÄKIRJASTOLLE, HARJULASALIIN
KESKUSAUKIO 2, 36200 KANGASALA

INFOPÄIVÄSSÄ TIEDOTETAAN SYKSYLLÄ 10.09.2015
TULEVASTA IKÄIHMISSILLE SUUNNATUSTA ”VIPINÄÄ
VAPAAEHTOISUUTEEN” VAPAAEHTOISTOIMINTAPÄIVÄN
SISÄLLÖSTÄ JA TARKOITUKSESTA.

**TILAISUUS ON MAKSUTON MAHDOLLISUUS ESITELLÄ
OMAN YHDISTYKSEN VAPAAEHTOISTOIMINTAA!**

KAHVITARJOILU!

ILMOITTAUTUMINEN 20.5.2015 MENNESSÄ JA LISÄTIEDOT:
VAPAAEHTOISTYÖN YHDYSHENKILÖ:
KIRSI-LEENA JAATINEN 0400 35 66 86
SEURAKUNNAN DIAKONI TANJA LÄHTEENMÄKI 040 30 98 181.

Kangasalan Sanomat 5.5.2015, numero 31

Suunnitteilla vipinää vapaaehtoisuuteen

otta Loikkanen

Kangasalan vapaaehtoistyön yhdyshenkilö Kirsi-Leena Jaatinen, seurakunnan diakoni Tanja Lähteenmäki ja geronomiksi opiskeleva Virpi Veräjänkorva ovat oikoonneet suunnittelemaan yksyllä toteutettavaa vapaaehtoistyön teemapäivää.

Vipinää vapaaehtoisuuteen – tapahtuma järjestetään 10. syyskuuta Kangasalan kirjaston Harjula-alissa sekä aulatilaisissa.

Tapahtuman tarkoitus on kerätä ikääntyvien parissa vapaaehtoistyötä tekevä seurati ja järjesti saman katon alle esittelemään vapaaehtoistoimintaa.

– Haluamme näyttää, miten monenlaista vapaaehtoistyötä kääntyvien parissa voi tehdä. Jona voi innostua vapaaehtoistyöstä, kun löytää itselleen sopivan tavan toteuttaa sitä. Samalla sieltä löytyy apua itselle tai jollekin utulle ikäihmiselle. Myös vapaaehtoistyön eri toimijat tutustuvat oisiinsa. Veräjänkorva kertoo tapahtuman tavoitteista.

Moni yhdistys, järjestö tai yksityiset henkilöt tekevät vapaaehtoistyötä tahoillaan. Teemapäivän vulla yhteistyötä voitaisiin tiivistää ja samalla kehittää erilaisia vapaaehtoistyön muotoja.

– Ei ole järkeä, että kaikki uloituttavat saman palvelutalon

asukkaita peräjälkeen. Yhdessä toimintaa voisi organisoida tehokkaammaksi niin, että tavoitaisimme mahdollisimman monta apua tarvitsevaa. Lähteenmäki sanoo.

Ikäihmisten määrä kasvaa jatkuvasti. Jaatinen on erityisen huolissaan kotona asuvien ikäkkäiden henkilöiden puolesta.

– Julkinen sektori ei pysty vastaamaan psykososiaalisin tarpeisiin. Yksinäisyyden kokeminen esimerkiksi on varsin yksilöllistä. Toinen kaipaa enemmän seuraa kuin toinen ja joku tykkää mieluummin tehdä kuin puhua. Vapaaehtoistyötä voidaan räätälöidä tarpeiden mukaan.

Suurin osa vapaaehtoistyöntekijöistä on eläkeläisiä, jotka saavat toiminnasta hyvää mieltä ja sisältöä omaan elämäänsä. Hommaa ei kannata pelätä, vaikka aika olisikin vähissä.

– Työ on vapaaehtoista, joten meille ei tarvitse selittää, miksi ei pääse tai ehdi. Tätä tehdään silloin, kun itselle sopii, Jaatinen muistuttaa.

Vipinää vapaaehtoisuuteen –päivä sai alkunsa vapaaehtoistyön palaverissa, kunnan eläkkeelle jäävän sosiaalijohtajan Sinikka Särkän ajatuksesta. Tapahtuman järjestää yhteistyössä Kangasalan kunta, Kangasalan seurakunta ja SPR. Jaatinen organisoi SPR:n rekisteröityneitä vapaaehtoistyöntekijöitä ja Lähteenmäki puolestaan pyörittää seurakunnan lähimmäispalvelua. Veräjänkorva tekee tapahtumaa osana geronomiopintojen loppuyötä. Lisäksi päivää suunnittelemassa on palvelukeskus Majjalan ohjaaja Sarianne Roihu.

Geronomiopiskelijä Virpi Veräjänkorva, diakoni Tanja Lähteenmäki ja Kangasalan vapaaehtoistyön yhdyshenkilö Kirsi-Leena Jaatinen suunnittelevat syksyllä järjestettävää vapaaehtoistoiminnan teemapäivää. Mukaan tapahtumaan he haluavat Kangasalla ikäihmisten parissa toimivia järjestöjä.

Ennen varsinaista tapahtumaa järjestelytoimikunta pitää infotilaisuuden järjestöjen edustajille 26. toukokuuta kello 14–16 Kangasalan pääkirjaston Harjula-salissa.

Infotilaisuus on tarkoitettu kaikille Kangasalla ikäihmisten pa-

rissa vapaaehtoistyötä tekeville tahoille, joilla olisi kiinnostusta osallistua syyskuun tapahtumaan.

Lisätietoja: Kirsi-Leena Jaatinen 0400 356 686 ja Tanja Lähteenmäki 040 309 8181.

VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN TAPAHTUMA KANGASALLA!

Ikääntyvien parissa tehtävän vapaaehtoistyön
esittelypäivä Kangasalla.

10.9.2015 kello 12–18 kirjaston Harjula-salissa ja
aulatiloissa.

Tule katsomaan ja tutustumaan millaista
vapaaehtoistyötä on tarjolla. Voit löytää
mielekästä toimintaa, jonka kautta saat omaan,
läheisen tai yksinäisen iäkkään arkeen
vapaaehtoistyön kautta elämäniloa.

Vapaaehtoistyö on yhteisön voimavara. Ei jätetä
ketään yksin. Pidetään huolta toisistamme.

Tilaisuuden avaa Kunnanjohtaja Oskari Auvinen
kello 12.00.

Tapahtuman järjestää yhteistyössä Kangasalan
kunta ja Kangasalan seurakunta.

TERVETULO!

LIITE 7 INFOKIRJE YHDISTYKSIIN

11.8.15

Tervehdys!

Tähän alkuun heti Iso kiitos jokaiselle yhdistyksen jäsenelle osallistumisesta vapaaehtoistoiminnan infopäivään keväällä!

Kesälomat ovat pidetty ja olemme palanneet työn ääreen.

Nyt on aika vahvistaa vapaaehtoistoiminnan teemapäivään osallistumisenne **to 10.9.2015 kello 12-18**. Soita Kirsi-Leena Jaatinen **0400-356 686**, Tanja Lähteenmäki **040-309 8181** tai Virpi Veräjänkorva **050-55 09 731**.

Ilmoittautuminen 21.8.2014 klo:16 mennessä.

Jokainen yhdistys saa oman pöytätilan. Pöytätilaa voi käyttää esimerkiksi laittamalla yhdistyksen esitteitä, tuoda näyttille vapaaehtoistyönä tehtyjä käsitöitä tai valokuvia yhdistyksen vapaaehtoistoiminnasta. Kunnanjohtaja Oskari Auvinen avaa tilaisuuden ja Vanhustyön johtaja Mia Kannisto tulee tervehtimään iltapäivällä. Päivänmittaan on erilaisia musiikkiesityksiä. Seurakunta tarjoaa tilaisuudessa kahvit. Vapaaehtoistyötään esittelemään tuleville tarjotaan päivän aikana sämpyläkahvit.

Ystävällisin yhteistyöterveisin:

Kirsi-Leena, Sarianne, Tanja ja Virpi

PS: Ohessa muutama mainos tapahtumasta, olisitko ystävällinen ja laittaisit ne jonnekin esille.

Vapaaehtoinen on odotettu vieras

Lotta Loikkanen

Yhteiset kävely- ja juttuhetket ikäihmisten kanssa ovat tuoneet **Maire Markkisen** eläkepäiviin paljon iloa. Hän on tehnyt vapaaehtoistyötä vanhusten parissa siitä lähtien, kun kahdeksan vuotta sitten jäi eläkkeelle ja päätyi vapaaehtoistyön kurssille.

– Sehän on herran tähden antoisaa, kun tutustuu uusiin ihmisiin, Markkinen toteaa.

Yksi Markkisen ystäväistä on ruutanalainen **Sirkka Paananen**. Nainen, jolla riittää elämänsäkaarta ja kerrottavaa.

– Minä olen kolmasti evakkoon lähtenyt ja asunut monissa paikoissa. Elämässä olen pärjännyt hyvin, koska olen aina ollut tyytyväinen siihen, mitä minulla on, Paananen toteaa.

Karjalasta monien vaiheiden kautta Kangasalle päätenyt nainen on aina ollut hyvin sosiaalinen. Juttua riittää ja vierailijoita käy usein.

– Eihän sitä yksin jaksaa pitkään olla, kiva kun joku tulee käymään, Paananen sanoo.

Vapaaehtoistyön yhdyshenkilö Kirsi-Leena Jaatinen järjesti naisten ensimmäisen tapaamisen, jossa mukana olivat myös Paanasen lapset.

Tutustumiskäynnillä sovittiin heti seuraavasta vierailusta. Nyt kaksikko on tavannut parin viikon välein jo viiden vuoden ajan. Yhteistä aikaa vietetään noin pari tuntia kerrallaan.

Kyläilypäivinä naiset lähtevät ensin kävelemään ja kiertävät noin tunnin lenkin Siperiassa.

– Nimi on aika sopiva. Se on tuossa lähellä, sinne tuli aikanaan paljon meitä evakkoja, Paananen kertoo.

Kävelylenkit tekevät hyvää kummallekin. Ulos tulee lähdettyä, kun niin on sovittu, ja kaksin on hausempi kulkea. Lenkkeily maistuu, vaikka sade on välillä yllättänyt kesken matkan.

– Kerran aurinko paistoi lähtiessä, mutta puolivälissä matkaa alkoi sellainen sade, että takaisin tulimme läpimärkinä, Markkinen muistelee.

Lenkin jälkeen vuorossa on kahvihetki, jonka ohessa rupatellaan kuulumisia ja pohditaan maailman menoa.

– Mairen kanssa juttelemme aina päivän ilot ja surut. Joka päivä ne on erilaiset, Paananen toteaa.

Kahvittelun lomassa naiset testaavat myös tietämystään Valittujen Palojen tietovisassa.

– Sirkalla on hyvin hallussa vanhemmat asiat. Minä ehkä muistan paremmin uudet jutut. Yleensä visat päättyvät aika taiseesti, Markkinen kertoo.

– Hyvinhän meillä on mennyt, kertaakaan ei olla tapeltu, Paananen ilmoittaa.

Karjalaiset juuret kuulemma takaavat eläväisen luonteen, eikä Paananen koe itseään yksinäiseksi. Markkisen lisäksi naapurit

Maire Markkinen ja Sirkka Paananen istahtavat usein kävelylenkin päätteeksi ratkomaan tietokilpailukysymyksiä.

ja lähiseudulla asuvat lapset vierailevat usein.

Välillä Paananen tapaa ikätovereitaan Rekola-päivän merkeissä.

– Varmaan on paljon yksinäisiä ihmisiä, mutta ihmisestä itsestään

riippuu paljon lähtekö johonkin vai jääkö vain mökkiin, Paananen toteaa.

Markkisen mukaan ikäihmisten parissa toimiville vapaaehtoisille on aina tarvetta. Erityisesti miehistä on pulaa.

Kiinnostaako vapaaehtoistyö? Viihinää vapaaehtoisuuteen -ikäntyvien parissa tehtävän vapaaehtoistyön esittelypäivä 10.9 kello 12-18 pääkirjastolla.

Seutulainen 10/ 2015

Kangasalla haettiin vipinä vapaaehtoistoimintaan

Kangasalla järjestettiin "Vipinä Vapaaehtoisuuteen" tapahtuma syyskuussa yhteistyössä kunnan ja seurakunnan kanssa. Tavoitteena oli kutsua eri yhdistysten vapaaehtoistoimijoita esittelemään samaan aikaan, samassa paikassa toimintaansa ja innostaa kuntalaisia lähtemään mukaan vapaaehtoistoimintaan. Pääkirjastolle sijoittuneessa tapahtumassa toimintaansa esittelivät muun muassa SPR, Pioni (Pirkanmaan omaishoitajayhdistys), Muistiyhdistys, Sotaveteraanit, Tekonivel yhdistys, Näkövammaisten keskusliitto, Hengitys yhdistys, Kangasalan seudun sydänyhdistys, Kangasalan sitoutumattomat eläkeläiset sekä Kangasalan eläkkeensaajat ry.

Vapaaehtoista työtä tarvitaan

Kangasalan kunnan kehitysjohdaja Jarmo Kivineva totesi avauspuheessaan, että yhteis-

kunta ei olisi tämän näköinen kuin se nyt on ilman vapaaehtoisten aktiivisuutta.

- Ihmisten elämä olisi sisällöllisesti köyhempää ja elämänilaatu huonompaa ilman toimintaa yhteiseksi hyväksi. Suomalainen yhteiskunta ei ole toiminut eikä toimi jatkossakaan ilman vapaaehtoisten työpanosta, hän muistutti.

Kunnassa toimiva vapaaehtoistyön yhdyshenkilö Kirsi-Leena Jaatinen, pitkään vapaaehtoistyön vetovastuussa olleena, kertoi vapaaehtoistyön positiivisista vaikutuksista.

Vapaaehtoistoiminnan avulla saa toteuttaa itsensä ja henkilökohtainen hyvinvointi lisääntyy. Vapaaehtoistyöllä voit tuoda paljon sisältöä läheisesi kuin omaankin elämäsi, löytää uusia ystäviä ja mielekästä toimintaa. Joku saa hyödyllistä kokemusta työstään varten, joku taas täyrittää ansioluetteloon.

Vapaaehtoistyön kansantaloudellinen vaikutus ja merkitys on myös merkittävä. Helsingin yliopiston Ruralia Instituutin mukaan järjestöjen vapaaehtoistyöhön sijoitetulla yhdellä eurolla saadaan noin kuusinkertainen tuotos yhtä työntunne kohti laskettuna.

Yhdessä kunnan kanssa

Tapahtumassa vieraili myös kunnan uusi vanhustyönjohtaja Mia Kannisto. Kannisto kertoi vanhusten hoidon kuumisia ja ilmaisi huolensa yksinäisten vanhusien tavoittamisen haasteista.

Kunnan kotihoidossa

Jarmo Kivineva ja Kirsi-Leena Jaatinen pohtivat vapaaehtoisen työn merkitystä.

on uudenlainen halu lähteä luomaan kumppanuutta vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Yhdessä suunnittelella ja tekemällä voidaan saada aikaan monenlaista uutta hyvää iäkkäiden parissa, Mia Kannisto kertoi.

Kunnan kotihoidossa on ensi vuoden strategisena tavoitteena lähteä luomaan uusia kumppanuuksia vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Yhdessä suunnittelella ja tekemällä voidaan saada ai-

kaan monenlaista uutta hyvää iäkkäiden parissa, Mia Kannisto kertoi.

Seurakunnan vapaaehtoistyön koordinaattori Tanja Lähteenmäki oli yksi tapahtuman taustatyöhenkilöistä. Tanja kertoi seurakunnan uudesta käynnisteillä olevasta vapaaehtoistyö muodosta kunnassa liittyen saattohoitoon. Tanja Lähteenmäkeen yhteyttä ottamalla saa uudesta vapaaehtoistyömuodosta lisätietoja.

- Tapahtuman yhtenä järjestäjänä jäin miettimään John C Maxwellin toteamusta: "Jos haluat pyytää käsiä avuksi, on ensin koskettava sydämiä". (John C Maxwell, Johtajuuden 21 ehdotonta lainalaisuutta).

Itse lähdin mukaan Muistiliiton vapaaehtoistyöhön pitkälti siitä syystä, että oman edesmenneen Aino-mummoni Alzheimerin sairaus kosketti itseäni nuorena tyttönä syvästi. Sydäntäni on siis koskettu. Myös monet hoitotyössäni vuosien aikana kohtaamat iäkkäät ihmiset ovat olleet vaikuttamassa haluuni tehdä vapaaehtoistyötä iäkkäiden parissa.

Geronomiopiskelija Virpi Veräjänkorva

Reino ja Ritva Ojala esittivät tilaisuudessa mukavaa musiikkia.

Jo 10 vuotta vaikuttavaa mainontaa

10/2015 Seutulainen

Sydän- Hämeen Lehti 14.9.2015 1.

Ystäviä ja ohjelmaa eläkepäiviin

syyskuu 14, 2015 Kristiina Helminen Tulossa ja menossa.

Lella Rämö (vas.) ja Kerttu Anjala kertovat Leena Peurakoskelle Kangasalan Sitoutumattomien Eläkeläisten toiminnasta. – Lähdin tapahtumaan, sillä halusin tulla katsomaan, josko löytäisin jotakin ohjelmaa ja piristystä eläkepäiviini, Kangasalla asuva Peurakoski kertoo.

Kun Lella Rämö meni ensimmäistä kertaa Kangasalan Sitoutumattomien Eläkeläisten järjestämiin tansseihin, hän tiesi nopeasti että tämä on hänen juttunsa.

– Vastaanotto oli niin mahtava. Ihmiset ottivat minut avosylin vastaan ja olo tuntui heti tervetulleelta. Toki tanssiminenkin on aina mukavaa, nainen kertoo vuonna 1994 tapahtunutta tutustumistaan eläkeläisyhdistykseen.

Rämö alkoi pian yhdistyksen mukaan tulonsa jälkeen toimia erilaisissa

vapaaehtoistehtävissä: esimerkiksi emäntänä, arpajaisten järjestämistöissä ja rahastonhoitajana.

– Vapaaehtoistoiminta vie aikaa, mutta siitä saa myös paljon, Rämö miettii.

Yhdistyskaveri Kerttu Anjala nyökyttelee vieressä. Anjalalle Kangasalan Sitoutumattomien Eläkeläisten toiminta oli tuttua jo oman äidin kautta. Kangasalalainen liittyi yhdistykseen vuonna 1996.

– Olen toiminut esimerkiksi erilaisten ohjelmien vetäjänä, kuoronjohtajana ja jäsenkirjurina, Anjala listaa.

Kangasalan Sitoutumattomissa Eläkeläisissä on tällä hetkellä parisensataa jäsentä. Jäseniä on Kangasalan lisäksi Tampereelta, Orivedeltä ja Pälkäneeltä. Yhdistyksen tanssitilaisuuksia järjestetään rospuutto- ja talviaikoina Sahalahden Kontulassa. Kesällä tanssitaan Pälkäneen Vilpolassa. Tanssit ovat suosittuja, ja tanssijoita on mukana yleensä kolmatta sataa.

– Tanssiminen on hyvä liikuntamuoto senioreille. Ja muita ihmisiä näkee kätevästi siinä samalla, eläkeläisyhdistyksen puheenjohtaja Raija Salmi sanoo.

Vipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtumassa toimintaansa esitteli 11 eri yhdistystä, järjestöä tai toimijaa. Muistiliitto kiteytti toimintaansa näin.

Vapaaehtoinen ei tarvitse erityistaitoja

Kangasalan Sitoutumattomien Eläkeläisten toimintaan sekä kymmenen muun yhdistyksen tai järjestön pääsi tutustumaan Kangasalan pääkirjastossa torstaina, kun Harjula-salissa esiteltiin iltapäivän ajan ikääntyvien parissa tehtävää vapaaehtoistyötä. Tavoitteena oli tarjota kävijöille mahdollisuus löytää mielekästä toimintaa, jonka kautta saa omaan, läheisen tai yksi-

näisen iäkkään arkeen elämäniloa.

– Väkeä on käynyt ihan kivasti. Uusia kontaktejakin on jo syntynyt, Kangasalan kunnan vapaaehtoistyön yhteyshenkilö ja Jalmarinkodossa ohjaajana toimiva **Kirsi-Lee-na Jaatinen** iloitsi kuusituntisen tapahtuman puolessa välissä.

Suurin tarve kunnassa on vapaaehtoisille, jotka vierailevat yksinäisen vanhuksen luona ja vievät tätä ulos tai vaikkapa käymään torilla.

– Kunnassa on nyt 110 vapaaehtoista. Osa toimii aktiivisemmin, osa taas osallistuu toimintaan harvemmin. Vapaaehtoistyössä ei tarvitse olla mitään erityisosaamista. Ystävänä oleminen ja tarvittaessa esimerkiksi naapuriavun antaminen riittävät. Vapaaehtoisemme käyvät kuitenkin aina vapaaehtoistyön kurssin. Tällä varmistetaan ja taataan toiminnan luotettavuus ja turvallisuus, Jaatinen kertoo.

Yhteistyötä ja verkostoitumista

Idean vapaaehtoistyön esittelypäivästä sai viime keväänä silloinen sosiaalijohtaja **Sinikka Särkkä**. Ajatus otti nopeasti tulta alleen.

- Tavoitteena on, että tässä ensimmäisessä tapahtumassa saataisiin yhteistyö käyntiin ja verkostoituminen alulle meidän toimijoidenkin kesken. Alku on hyvä, sillä löysimme esimerkiksi eläkeläisyhdistyksestä halukkaita soittajia ja laulajia esiintymään Jalmarinkodon vanhuksille. Toivottavasti tämänkaltaisesta tapahtumasta saadaan luotua perinne, Jaatinen mainitsee.

Vipinää vapaaehtoisuuteen -tapahtuman järjestivät yhteistyössä Kangasalan kunta ja Kangasalan seurakunta.

LIITE 11/1 OTE OPINÄYTETYÖ PÄIVÄKIRJA- SISÄLLYSLUETTELO

4

SISÄLLYS

1 VAPAAEHTOISTOIMINTA TYÖRYMÄN KOKOONTUMINEN 20.11.–14.....	8
2 SUPPEA PROJEKTISUUNNITELMA TAUSTA JA HYÖDYT	10
2.1 Tavoitteet.....	10
2.2 Tapahtuman järjestämisen tausta	10
2.3 SWOT analyysi toimeksiannosta järjestää vapaaehtoistyön markkinointitilaisuus.....	11
2.4 Työn ositus	12
2.5 Organisaatio	13
2.6 Sidosryhmät	13
2.7 Aikataulutus	13
2.7.1 Marraskuu 2014	13
2.8 Joulukuu 2014	14
2.8.1 Tammikuu 2015	14
2.8.2 Helmikuu 2015.....	14
2.8.3 Maaliskuu 2015	14
2.8.4 Huhtikuu 2015.....	14
2.8.5 Toukokuu 2015	14
2.8.6 Kesäkuu 2015.....	15
2.8.7 Heinäkuu 2015	15
2.8.8 Elokuu 2015	15
2.8.9 Syyskuu 2015	15
2.8.10 Lokakuu 2015	15
2.8.11 Marraskuu 2015	16
2.8.12 Joulukuu 2015	16
3 1.12.2014 JYVÄSKYLÄ VAPAAEHTOISTYÖ MESSUT MATARISSA	16
3.1 Yhteydenottoja	16
3.2 28.11.14 Virpi Anne Lainiolle	17
3.2.1 Anne Laimio Virpille 28.11.14	17
3.2.2 JAMK:n opiskelijaryhmä Virpille 29.11.2014.....	18
3.2.3 Virpi JAMK:n opiskelijaryhmälle	18
3.3 Matarin vapaaehtoistoiminnan messut Jyväskylässä	18
3.4 Matarin näytteille asettajia	19
3.5 Jyväskylän amk mukana messujen järjestämisessä.....	19
4 2.11 OVET AUKI VAPAAEHTOISTOIMINNALLE – SEMINAARI TAMPERE	19
5 20.1.15 MAIJALA PALAVERI SUUNNITTELUA JA TYÖN JAKOA	20

LIITE 11/2 LIITE OPINNÄYTETYÖPÄIVÄKIRJASTA

	5
6 VAPAAEHTOISTOIMINNAN JOHTAMISEEN TUTUSTUMISTA	21
7 MAALISKUU	22
8 7.3.15 LAUANTAI OPPARI SEMINAARI, TAPAHTUMAN NIMEN JALOSTUMISTA	22
9 8.3.2015 SUNNUNTAI MAILI KLA SANOMIIN	23
10 8.3.15 MAILI PROJEKTITYÖRYHMÄLLE	24
11 9.3.15 PUHELU HARJULA SALIN MAX HLÖ MÄÄRÄSTÄ / TAINA SAHLANDER	24
11.1 Maili projektityöryhmälle Tainan Sahlanderin puhelun jälkeen 9.3.–15	24
11.2 Puhelu 9.3.15 Anne Tuuri	25
11.3 Maili 9.3.15 Kirsi-Leenalle	25
11.4 Maili 10.3. Lotalta	26
11.5 Maili Virpi työryhmälle 10.3	26
11.6 Maili Lotalle 11.3	27
11.7 Maili 12.3. Lotalta	27
11.8 Maili 13.3 Lotalle	27
11.9 Maili 20.3 Lotalta	27
11.10 Maili 20.3 Lotalle	28
11.11 Maili 23.2 Lotalta	28
11.12 Maili 23.3 Lotalle	28
12 KANGASALAN SANOMAT JUTUN TEKO 9.4.15	28
13 MAILLEJA	28
13.1 Maili 16.4 Lotalle	28
13.1.1 LIITE LOTALLE ”VIPINÄÄ VAPAAEHTOISUUTEEN” TAPAHTUMA KANGASALLA 10.9.2015 ”	29
KUKA VOI OSALLISTUA TOIMINTANSA ESITTELYYN? Jokainen Kangasalla ikääntyvien parissa toimiva vapaaehtoistoimija voi osallistua	29
13.2 Maili 20.4 Lotalta	30
13.2.1 Maili 21.4 Lotalta	30
13.3 Maili 21.4 Lotalle	31
13.4 Maili 7.5. Lotalle	32
14 24.3. VAPAAEHTOISTYÖPALAVERISSA JALMARIN KODOLLA OMAT MUISTIHANOT	32
15 VIRALLINEN KOKOUMUISTIO 24.3.–15	34
16 KANGASALAN SANOMAT LEHTIARTIKKELI 5.5.–15	36
17 INFOTILAISUUS HARJULASALI 26.5.2015	36
17.1 Infotilaisuuden suunnitelmaa	36
17.2 Infotilaisuuden kulku	37

LIITE 11/3 LIITE OPINNÄYTETYÖPÄIVÄKIRJASTA

6

18 VAPAAEHTOISTYÖN KOORDINAATIOTA JA TOIMINTAEDELLYTYKSIÄ SELVITETÄÄN	40
19 TAPAAMINEN VANHUSTYÖN JOHTAJAN KANSSA	41
20 SEURAAVANA DUUNISSA	42
20.1 Viestintä yhdistyksiin päin	42
20.1.1 Tee kirje yhdistyksiin kesäkuun loppuun mennessä	42
20.1.2 Lähetä kirje yhdistyksiin heinäkuun 1. viikolla	42
20.2 Viestintää Aamulehti, Sydänhämeenlehti, Seutulainen, Kangasalan Sanomat, Kunnan sivut	42
20.3 Kirsi-Leena Jaatisen haastattelu elokuu 1. viikko	42
20.4 Tanja Lähteenmäen haastattelu elokuu 1. viikko	42
20.5 Porukka koolle elokuun 1. viikolla (viimeistään vk 2)	42
20.5.1 Tarkistus onko asiat hoidossa	42
20.6 Mainosten teko 10.9 tapahtumasta ja jakelu > Ei ole tehty > Tee heinäkuulla mainos ja laita heti elokuussa ”hyväksyntään ryhmälle” mailia	43
20.7 Ilmoittautumiset yhdistyksiltä > Soitetaanko elokuussa? Kirje vie aikaa	43
20.8 Ilmoitus Tainalle, montako yhdistystä tulossa, heti kun saadaan tietää	43
20.9 Työnjaosta sopiminen tapahtumapäivänä > Mukaan vapaaehtoisia	43
20.10 Ohjelman teko tapahtumapäivään > Paperiversio vieraille ja yhdistyksille elokuu	43
20.11 Pöytien paikkojen suunnittelu elokuu	43
20.12 Lyhyen palautelomakkeen teko yhdistyksille ja erikseen vieraille elokuu ..	43
21 LUETTAVAA	43
22 AAMULEHTI MENOINFO ILMOITUS 26.6.15	44
27 TUTKIMUSLUPA	45
27.1 Tutkimuslupa anomus vanhustyön johtajalle	45
27.2 Tutkimuslupa myönnetty	48
28 SOITTO 24.7.15 K-L JAATINEN	48
29 SOITTO 29.7.15 K-L JAATINEN	48
30 TUTUSTUMISKÄNTI MUMMON KAMMARIIN 6.8.15	49
31 PUHELU S-MARKET 11.8.15	49
32 MAILI LUKIO REHTORI	50
33 MAILI VAHUSTYÖNJOHTAJA	50
34 MAINOKSEN TEKOA JA 2. KIRJETTÄ YHDISTYKSIIN 8.-10.9.-15	51
35 SOITTO S-MARKET 10.8.2015	51
36 SOITTO K-MARKET 11.8	52
37 SOITTO PAAKARI 11.8	52
38 K-L JA VIRPI TAPAAMINEN 11.8	52

LIITE 11/4 LIITE OPINNÄYTETYÖPÄIVÄKIRJASTA

	7
39 MAILI SEUTULAINEN 16.8.2015	53
40 TREFFIT K-L JAATINEN J-KOTO 17.8.15.....	54
41 LIITTYMINEN KANSALAISAREENAAN.....	54
42 VASTAUS MAILI KANSALAISAREENALTA JA MAILIA KANSALAISAREENAAN PÄIN 19.8.15	55
43 JUTTUVINKKI SYDÄN HÄMEEN LEHTEEN 19.8.15	57
44 JUTTUVINKKI SEUTULAISEEN 19.8.15	57
45 KLA SANOMIIN MAILIA LOTALLE JA K-LEENALLE.....	58
45.1 Virpi Lotalle.....	58
45.2 Lotta Virpille.....	58
45.3 Virpi Kirsi-Leenalle.....	59
45.4 K-L Virpille 20.8.15	59
45.5 Virpi Lotalle 20.8.15.....	59
45.6 Virpi Kirsi-Leenalle 20.8.15.....	59
45.7 Virpi Kirsi-Leenalle.....	60
45.8 Kansalaisareenasta Virpille.....	60
45.9 Virpi Kansalaisareenaan	61
46 MAILEJA 20.8.15	61
46.1 Rekolaan Anna-Liisa Ojalalle.....	61
46.2 Annikka Lampoon yhteys mailia	62
47 FIILIKSIÄ PEJANTAINA 21.8.15	63
48 TAPAAMINEN MAANANTAINA 24.8.15 KLO:8-10	65
49 SOITOT YHDISTYKSIIN VIELÄ KERTAALLEEN	67
50 MAILI TYÖRYHMÄLLE 24.8.15 ILLALLA.....	68
51 ANNIKA LAMPOLTA MAILI 24.8.2015	70
51.1 Lampo Virpille.....	70
51.2 Virpi Lampolle.....	71
51.3 Kirjasto vastaa Annikalle ja Virpille 25.8.15	71
51.4 Virpi vastaa kirjastolle 25.8.15	72
52 ILMOITUS SANOMISSA, MAINOS LÄHIKAUPAN ILMOITUSTAULULLA	72
53 K-L LUONA TAPAAMINEN 27.8.15	73
54 MAHDOLLINEN KYSELY	73
55 YHDISTYS.....	73
56 PUHELUITA 31.8.15	74
56.1 Ohjaava opettaja	74
56.2 Kirjasto Harjula Sali	74
56.2.1 Sisä-Suomen poliisilaitos lupaneuvonta	74

LIITE 11/5 OPINNÄYTETYÖPÄIVÄKIRJASTA

	8
57 VARMISTUS, ONKO LUPIEN KANSSA KAIKKI O.K ? KAIKKI O.K.....	74
58 SEUTULAINEN MAILEJA 8.9.....	74
59 10.9 TAPAHTUMAPÄIVÄ	75
60 KYSELY MAILI YHDISTYKSIIN 21.9 JA 17.9 TYÖRYHMÄÄN.....	76
61 VAPAAEHTOISTYÖ TAUSTATYÖRYHMÄN PALAVERI 22.9.2015 KLO:14.00–15:30	76
62 SEUTULAINEN KIRJOITUS	76
62.1 Seutulaiseen kirjoitus ja valokuvat	76
62.2 Mailienvaihtoa Moona Metsoilan kanssa	77
62.3 Juttu Seutulaisessa ja kiitokset Seutulaiseen 13.10	83
63 VAPAAEHTOISTYÖ TAUSTATYÖRYHMÄN PALAVERI 22.9.2015 KLO:14.00–15:30	84
64 VANHUSTYÖN JOHTAJA OPINNÄYTTEEN OHJAUS.....	87
64.1 Maileja ja sopimuksia 2.6.2015,1.7.2015 ja 9.6.2015, 1.-2.9.2015.....	87
64.2 Maileja 4.8- 5.8.....	87
64.3 Mummon Kammari 6.8.....	87
64.4 Maileja 10.–11.8	88
64.5 Maileja ja puheluja 11.- 12.2015,16.12,2015 21.12,29.12.2015, 1.1.2016, 3.1.2016	88
64.6 Viralliset ohjaus tapaamiset 25.6, 2.9, 14.12, 22.12, 4.1.2016	88
65 OPINNÄYTETYÖN OHJAUS ”EPÄVIRALLINEN” KANGASLAN KOTIHOIDOSSA- KOTIHOIDON JOHTAJA JA PALVELUOHJAAJA KOTIHOIDON TOIMISTOLLA	88
LÄHTEET	89
LIITTEET	